

АНШЛАМ! Не втримався від спокуси побачити чудо на власні очі й інший фотокористувач — Ігор ДЕМЧУК. Він побував у драмтеатрі на прем'єрі крижаних чан «Баб'ячий бунт» і, кане, на шлюбус. Слідкуйте за нашими анонсами — гості театру тривають до 29 червня.

Як ми повідомляли, з 6 червня всіх мешканців і гостей обласного центру запрошує молодіжний центр дозвілля «ПОГЛЯД». Господарі своїх слів не зрікаються — тут можна переглянути відеофільми, поспрацювати у кімнатності на комп'ютерах, оглянути твори мистецтва. А ще — відпочити і скуштувати наві а ля «Погляд». Наш фотокор Іван КОРЗУН побував і, ви знаєте, не знайшов слів... Натомість запропонував знімки (зліва і справа внизу).

ПРОЛЕТАРІ ВСІХ КРАЇН, ЄДНАЙТЕСЯ!

Молодий Комуніст

Орган Кіровоградського обкому ЛКСМУ

Виходить з 6 грудня
1939 року

№ 24 (4051).

СУБОТА

10

ЧЕРВНЯ
1989 р.

Ціна 8 коп.

НА ЗАМІТКУ КОМАНДИРАМ СБЗ

Відбувся семінар керівників лінійних будзгонів. Більшість загонів працюватимуть цього року вперше, тож чимало різних деталей треба обговорити з командирами та комісарами. Проблеми взаємовідносин з організаціями та господарствами, що прийматимуть студентів, техніка безпеки, організація побуту і відпочинку — про це йшла мова на семінарі.

В липні для більшості будзгонівців почнеться трудове літо.

● Завтра—День працівників легкої промисловості. Кореспонденція з Кіровоградської взуттєвої фабрики — 3

● «Я сам пережив 33-й...». Знову — листи

про чорні сторінки нашої історії. Діалог з читачем — 5—6—7

● Спецвипуск сторінки «До 17 і старші» для молодих педагогів — 8

Концерт для хору (ре-мінор)...

ВРАЖЕННЯ

Цей концерт кіровоградські меломани ченали давно. З тих пір, як після виникнення «Реквієму» Габрієля Форте керівник намереного хору Юрій Любимович пообіцяв запросити на «Вечір духовної музики». І ось ця подія трапилася в останній день травня. Правда, в програмі йдеться про хорову музику, що становить своєрідну дипломатію. Свого часу мене просили, мовляв, якщо будете повідомляти про наш концерт у рубриці «Сцена, екран, арена», не пишіть, що це духовна музика. Не дозволять. Як бачите, концерт відбувся. Звичайно, кілька років тому, про таке й подумати не відважилися б. Та не будемо спенулювати на минулому. Не чиясь вина, а наша, що з нашого життя викреслювався цілий пласт духовної культури. Тепер ця музика звучить і, незважаючи на те, що реклама концерту була незадовільною, того вечора в картинній галереї зібралася багата людина. Симпатії до «хору Любимовича» в Кіровограді великі, але на цей концерт слухачів привела насамперед любов до російської музики. XVIII століття, яку ми знаємо менше, ніж класичний XIX вік. В нашій духовній сфері є речі майже незбагненні. «Я йшла на цей концерт, мова на свято. — зізналася солістка обласної філармонії Раїса Вальневич. — Рідно випадає бути слухачем, і не тому, що занята, а тому що концерти подібні цьому, у нас майже виняткові. Як шкода!».

Наш кор.

СОНЦЕ, МІДЬ І МУЗИКА. (Минулої неділі у Кіровограді на площі імені С. М. Кіровоградського відбувся концерт «Година духовної музики»).

Фото І. КОРЗУНА.

НА З'ІЗДІ НАРОДНИХ ДЕПУТАТІВ СРСР

МОСКВА. (ТАРС). Завдання проведення радикальної політичної та економічної реформи і побудови соціалістичної правової держави займають центральне місце в дискусії на З'їзді народних депутатів СРСР.

Промовці висловлювалися за те, щоб в підсумкових документах З'їзду зафіксувати ті умови, які необхідні для повернення Рад реального підйому влади і управління. Це — реконструкція представницьких органів, всемірне розширення їх прав і повноважень згідно з Конституцією, безумовне підпорядкування їм апарату.

Мова на З'їзді йшла про необхідність підвищити роль і відповідальність Верховної Ради СРСР та її постійних органів, створити надійний механізм роботи з пропозиціями депутатів. При цьому підкреслювалось, що люди хочуть бачити своїх депутатів не тільки такими, що критикують геть усе, а й такими, що активно працюють, вносять особистий вклад у перебудову.

Підтримку на З'їзді знайшли ідеї, пов'язані з переходом до другого етапу політичної реформи, коли будуть створені нові структури органів влади та управління в республіках, краях і областях, містах і районах. Ради на місцях, відзначали промовці, поки що не мають можливості самостійно розв'язувати питання розвитку своєї території. У них для цього немає ні правової, ні матеріально-технічної, ні фінансової бази. Пропонувалось, зокрема, вирішити питання про Статус сільської Ради і економічні взаємовідносини з підприємствами та організаціями, які знаходяться на її території.

З трибуни З'їзду прозвучали слова занепокоєння і стурбованості у зв'язку з настроями тих депутатів, чий виступ та діяльність вніс на зниження ролі і

значення КПРС. У зв'язку з цим промовці говорили про те, що при всіх труднощах перебудова дає позитивний результат. Набирають сили демократія і гласність, розкріпачується ініціатива людей. Це вселяє впевненість у правильності обраного партією курсу. Принциповий шлях розв'язання проблеми, що нагромадилась, відзначалось у виступах, — це повна реалізація кардинальної програми, викладеної в доповіді М. С. Горбачова на З'їзді і в настановах XIX Всесоюзної партконференції. А плоди перебудови дозріють, якщо рішуче зміцнюватимуться основи народовладдя, дисципліна і правопорядок.

З'їзд на засіданні 1 червня підтримав пропозицію про створення комісії для політичної і правової оцінки радянсько-німецького договору 1939 року і доручив депутатам республіки Прибалтики і Президії внести пропозицію щодо її

складу.

Перший заступник Голови Верховної Ради СРСР А. І. Лук'янов у відповідь на запити депутатів і за допущенням Президії Верховної Ради СРСР і Президії З'їзду ознайомив депутатів з текстами телеграм, які відобразили динаміку розвитку подій у Грузії, що вилились у трагічну ніч 9 квітня. Це три телеграми, які надійшли 7—9 квітня з Тбілісі в ЦК КПРС і підписані партійним керівництвом республіки. Було наведено зміст також двох телеграм від 26 листопада 1988 року про обстановку в Тбілісі.

М. С. Горбачов відзначив, що оголошені документи підтверджують правильність рішення З'їзду про створення депутатської комісії з цього питання.

Депутати більшістю голосів схвалили склад комісії для перевірки матеріалів, пов'язаних з діяльністю слідчої групи проку-

ратури СРСР, очолюваної

Т. Х. Гляном. 2 червня на ранковому засіданні З'їзду народних депутатів СРСР продовжив обговорення питання про основні напрями внутрішньої і зовнішньої політики СРСР.

МОСКВА. (ТАРС). 6 червня в Кремлі відбулось перше засідання Ради Національностей Верховної Ради СРСР.

Відкриваючи засідання, Голова Верховної Ради СРСР М. С. Горбачов сердечно поздоровив депутатів з обранням до Ради Національностей Верховної Ради СРСР. Він підкреслював, що від нових органів влади радянські люди чекають серйозного поліпшення роботи всіх найвищих ешелонів з поліпшенням їх діяльності, з їх ефективною роботою — і на законодавчому, і на виконавському рівнях — вирішення нагальних проблем, просування перебудови, реальні змі-

ни в нашому суспільстві. Потім депутат Худайберген Р. М. за дорученням Ради Старійшин внес на розгляд депутатів пропозицію обрати Головою Ради Національностей Верховної Ради СРСР депутата Нішанова Р. Н.

Після обговорення депутата Нішанова Р. Н. був обраний Головою Ради Національностей.

На засіданні палати депутатів розглянули питання про утворення постійних комісій Ради Національностей, обговорили пропозиції щодо утворення комітетів Верховної Ради СРСР. У цьому питанні слово було надано першому заступникові Голови Верховної Ради СРСР А. І. Лук'янову.

Депутати прийняли постанову про постійні комісії Ради Національностей і пропозиції щодо утворення комітетів Верховної Ради СРСР. Створено чотири постійні комісії Ради Національностей Верховної Ради СРСР.

На цьому засіданні Ради Національностей завершило роботу.

У Кремлі 6 червня відбулось чергове засідання З'їзду народних депутатів СРСР. Обговорювалось питання про основні напрями внутрішньої і зовнішньої політики СРСР.

Цього ж дня учасники З'їзду відвідали Мавзолей В. І. Леніна і поклали вінок. На червоній стрічці вінка напис: «Владимиру Ильичу Ленину от Съезда народных депутатов СССР». Вінок було покладено також до могили Невідомого солдата.

МОСКВА. (ТАРС). У Кремлі продовжує роботу З'їзд народних депутатів СРСР.

У другій половині дня 7 червня з доповіддю «Про програму наступної діяльності Уряду СРСР» виступив Голова Ради Міністрів СРСР М. І. Рижков.

8 червня на З'їзді депутати обговорюють питання

про Основні напрями внутрішньої і зовнішньої політики СРСР, Програму наступної діяльності Радянського уряду.

На спільному засіданні Ради Союзу і Ради Національностей Верховної Ради СРСР 7 червня Головою Верховного суду СРСР обраний Є. А. Смоленцев. Головним державним арбітром СРСР призначений Ю. Г. Матвеев, Генеральним прокурором СРСР — О. Я. Сухарев.

Депутати прийняли рішення про утворення 14 комітетів Верховної Ради СРСР.

МОСКВА. (ТАРС). 7 червня в Кремлі відбулось перше спільне засідання Ради Союзу і Ради Національностей Верховної Ради СРСР.

Відкриваючи засідання, Голова Верховної Ради СРСР М. С. Горбачов привітав членів Верховної Ради СРСР з початком регулярної роботи.

Головуючий оголосив заяву Ради Міністрів СРСР, яка надійшла на розгляд Верховної Ради СРСР, про те, що відповідно до статті 129 Конституції СРСР Рада Міністрів СРСР вважає свої обов'язки вичерпаними і складає свої повноваження перед новообраною Верховною Радою СРСР.

Згідно з Конституцією СРСР, кандидатура для призначення Голови Ради Міністрів СРСР рекомендується Верховній Раді СРСР Головою Верховної Ради СРСР.

М. С. Горбачов вніс пропозицію призначити Головою Ради Міністрів СРСР товариша Рижкова М. І.

Після обговорення тов. Рижков М. І. був призначений Головою Ради Міністрів СРСР.

Потім Верховна Рада СРСР обрала головою Комітету народного контролю СРСР Колбіна Г. В.

МОСКВА. НА З'ІЗДІ НАРОДНИХ ДЕПУТАТІВ СРСР У КРЕМЛІВСЬКОМУ ПАЛАЦІ З'ІЗДІВ. На знімку: біля мікрофона в залі засідань журналіст В. А. ЧЕЛИШЕВ із Запоріжжя.

Фото І. ЗОТІНА, А. МОРКОВІНА. (Фотохроніка ТАРС).

Поле стомилось

У Кіровоградському Інституті сільгоспмашинобудування завершила роботу республіканська олімпіада «Студент і науково-технічний прогрес» по спеціалізації «Сільськогосподарське машинобудування». В олімпіаді взяли участь більше 30 студентів із шести вузів України.

Ще недавно ми пишалися своїми перемогами над природою — підірвали рі-

ки, цілину, освоїли північні землі. І в той же час мільйони гектарів родючої землі перетворили в пустелі, солончаки, знівечили великі ріки, загубили Аральське море. Усе більше шкоди завдає сільському господарству наша сучасна техніка. На полях використовуються трактори, агрегати, комбайни, грузовики масою 13—15 тонн, топчуть землю, перетворюють її в асфальт. Вчені визнали, що майже половину врожаю ми втрачаємо від переущільнення ґрунту.

Ці та інші проблеми, шляхи їх вирішення були в колі питань, поставлених учасникам олімпіади.

Вона проводилась у 3 турі. На студентській конференції (I тур) були представлені актуальні повідомлення, які торкалися різних проблем вдосконалення сільськогосподарських машин і технологій вирощування культурних рослин. Деякі роботи студентів

були виконані на високому науково-технічному рівні. Кращими визнано роботи О. Квача, П. Комлева (Мелітопольський інститут механізації сільського господарства), А. Ковалю, П. Лузана (КІСМ), О. Камінського (Кам'янець-Подільський СГІ).

У другому турі студенти змагались на кращу відповідь на питання по майбутній спеціальності. Бу-

ли, наприклад, питання про оптимальні дії комбайнера при виході із ладу різальних апаратів комбайну або про причини нерівномірного зрізу хлібної маси тощо.

У цьому конкурсі найкращі відповіді представили студенти В. Бондаренко, І. Ковальський (Ураїнська сільськогосподарська академія), І. Верхогляд (КІСМ) і ін.

В останній день олімпіади відбувся конкурс на кращий винахід.

За підсумками трьох турів на I місце вийшов В. Бондаренко (УСГА), на друге — О. Степаненко (КІСМ), на третє — І. Ковальський (УСГА).

Переможці були нагороджені дипломами і цінними призами.

С. ШМАТ, зав. кафедрою сільгоспмашинобудування КІСМУ.

«СЕРЦЕ, ДЗЕРКАЛЬЦЕ, СКАЖИ...»

Немає сумніву, що продукцію кіровоградського заводу «Черво́ний дзеркальник» знають не тільки кіровоградці. Хоча перш ніж познайомитись з асортиментом його виробів безпосередньо на підприємстві, я вирішив вивчити його в УТО «Кіровоград».

Того дня у відділі дзеркал кіровоградських виробів було не менше п'яти, різної форми й розміру з художнім оздобленням і без. Словом, вибрати було з чого. Ось це годиться в прихожу, в

це можна у спальню, а це — на туалетний столик... І важливо, що наші дзеркала значно дешевші від, скажімо, сімферопольських, майже однакових за розміром — їх у відділі теж було кілька видів.

Уже другий рік «Червоний дзеркальник» Міністерства будівельних матеріалів УРСР виготовляє товари народного споживання, понад 30 найменувань дзеркальної продукції. Асортимент виробів постійно розширюється. Завод працює в умовах господарювання і самофінансування. Працює підприємство рівно, без штурпівщини. За перший квартал нинішнього року в порівнянні з таким же періодом минулого року понад план виготовлено і реалізовано товарів народного споживання на суму 15 тисяч карбованців. Продуктивність праці в нових умовах зросла на 7,9 процента, заробітна плата — на 4,3.

Це привело до розширення самостійності виробничих підрозділів підприємства. Тепер відсутня відповідальність кожного робітника за кінцеві результати праці. Бригади самостійно розпоряджаються фондами заробітної плати, враховуючи при цьому особистий внесок кожного члена колективу у виконання планових завдань. Ко-

лектив сам повинен заробити усі до копійки кошти, а значить необхідно одержати якомога більший прибуток, виробити більше якісної продукції при мінімальних затратах. Головне при цьому — виконання плану реалізації продукції по договорах, подальше зростання продуктивності праці, прибутку.

— Ми гадаємо, цього року справи підуть набагато краще, — говорить директор підприємства В. Г. Сподаренко. — Усі договірні зобов'язання підкріплені матеріальними ресурсами. Це конкретні замовлення наших споживачів. Якщо виконаємо їх вчасно і згідно номенклатур — матимемо високий прибуток.

Успіх там, де взаємодопомога і взаємовиручка. Наставники молоді, голова ради трудового колективу В. Ф. Гребенчук, який понад 20 років працює в колективі, ветеран праці, контролер дзеркальної дільниці В. М. Яковлева, одна з найстаріших в колективі (41 рік свого життя віддала підприємству,

працює з часу його заснування, починаючи від артілі), майстер зміни О. С. Дудник, бригадир пластмасових оброблень Г. В. Корнієнко служать прикладом для молодих. Не відстають від них члени ВЛКСМ мийниці скла Світлана Колісниченко і транспортувальник дзеркал Віталій Савченко.

У нових умовах господарювання покращився морально-психологічний клімат в колективі. Але ще трапляються випадки порушень трудової дисципліни (наприклад, транспортувальник готової продукції Анатолій Дехтяров зловживає алкоголем, за що неодноразово розглядався на засіданнях ради трудового колективу, а останнього разу отримав суворо догану з попередженням). Все ще трапляються збої й в організації виробництва, постачанні сировини і збуту продукції.

Прикро, що через брак площі і спеціального обладнання навіть розташувати нові зразки продук-

ції на заводі немає можливості. Тільки реконструкція може слугувати виходом з усіх проблем. Але поки що вона не торкнулася підприємства.

Кілька років тому газета вдавалась до детального аналізу проблем «Червоного дзеркальника». Як і тоді, частина ручної праці на підприємстві складає близько 50 процентів. І зайняті тут в основному, що яким не наші жінки — терплячі, звиклі до будь-якої роботи, — то на найвідсталіші підприємства уже давно б прийшла автоматизація (я маю на увазі статтю Є. Євтушенка в «ЛТ»). Держава звиняла більше нікого, крім них, працювати не зміг би. За невеликі, зазначте, гроші. Бо чи багато платять у нас за ручну працю? Прикро, що ми говоримо про це у четвертий рік нашої перебудови. Прикро, що всі невеликі підприємства місцевої промисловості, легкої промисловості у подібному становищі. Реконструкція «Червоного дзеркальника», як і три роки тому, на часі. Коли ж розпочнеться?

Р. ДАЙДАКУЛОВ.

м. Кіровоград.

2

«МОЛОДИЙ КОМУНАР»

10 червня 1989 року

ЧЕРЕВИЧКИ ДЛЯ ПОПЕЛЮШКИ

АКТУАЛЬНО

ЗАВТРА —
ДЕНЬ
ПРАЦІВНИКІВ
ЛЕГКОЇ
ПРОМИСЛОВОСТІ

Про економічну галузь, що знаходиться під прицілом нашої постійної уваги, існує гіркий каламбур: легка промисловість, та нелегка праця. Десятиліттями розвитку її в нашій країні не надавалося належної уваги. Ми всі щодня маємо справу з тим, що вона виробляє, і ці речі всі частіше викликають нарікання, аніж задоволення. Однак...

ЩЕ ЗОВСІМ недавно відомий дотеп: «Хочемо вийти на міжнародний ринок, та тільки не знаємо, де він знаходиться» вважався гвіздом сезону. Але поступово ми перестали знущати самі з себе і... все-таки почали шукати на нього вихід.

Нехай у читачів не складеться враження, що я іронічно поставився до повідомлення у місцевій пресі про те, що на зовнішній ринок виходить і наша Кіровоградська взуттєва фабрика імені 60-річчя Радянської України. Зовсім ні. Але з інтересом — безумовно. Погодьтеся, будь-який товар легкої промисловості, вироблений на експорт, не обходить нашу увагу. А тут — взуття. Щоправда, його поки що не поставлятиме наша фабрика за кордон (потрібний контракт уклали Кіровоградська облспоживспілка, взуттєва фабрика «Дуна» зі столиці УНР і Кіровоградська взуттєва фабрика). Взаємини, що склалися з угорськими партнерами, принципово нові. Встановлено прямі економічні зв'язки, завдяки яким виготовлятиметься дефіцитна продукція — дві моделі модних демісезонних жіночих чобіток. Процес співробітництва матиме такий вигляд: облспоживспілка постачатиме на взуттєву фабрику «Дуна» закуплену в населення шкірсировину, фабрика — шкіряні відходи, матеріали, там шитимуть взуття, а Кіровоградська взуттєва фабрика маркіруватиме й пакуватиме його. Реалізовуватиметься товар через мережу облспоживспілки.

Зовсім недавно наші взуттєвики повернулися з республіканського ярмарку, що проходив цього разу у Донецьку, де вони представили 63 моделі дитячого взуття. Усі попередні роки взуттєва фабрика продавала свою продукцію тільки на Україну. Тепер уже є 22 міжреспубліканські покупки. В тому числі на ярмарку закупили 1000 пар дитячого взуття і республіки Прибалтики (а у них, як відомо,

підвищений попит на якісний товар).

Завідуюча конструкторсько-технологічною лабораторією Інеса Дмитрівна Іщенко охоче показувала своє «господарство». Оскільки окремої кімнати для виставки асортименту на фабриці немає (за дефіцитом площі), кабінет завідувача якраз такою виставкою і служить. Підприємство виробляє дитяче взуття — від «гусариків» до 35 розміру для школярів. Художня рада розглянула 103 моделі, запропоновані кіровоградськими модельєрами, і 91 з них затвердила на наступний рік. Більшість я бачила. У принципі, зовні експериментальні, навіть виконані із матеріалів невисокої якості моделі, симпатичні. І мабуть тому, що виконані самими авторами моделей, тому, що всі деталі моделі є такими, як вони замислювались, а не спрощеними у процесі виробництва. Коли Інеса Дмитрівна показувала мені підприємство і давала пояснення виробничим процесам, стало зрозуміло, що одну пару взуття в процесі виробництва тримає в руках щонайменше 100 чоловік... Один трохи неякісно вирізав підшву, інший трохи неякісно поклав шов, третій — занадто клею, четвертий... Зрештою, звідки на конвеєрі береться неякісна продукція, доміслитися неважко. Пам'ятаєте популярний і досі монолог Аркадія Райкіна, як йому шили костюм? Те ж саме — тут.

Але робота підприємства в умовах госпрозрахунку і самофінансування загострює питання якості. Адже за горгівлею і покупцем залишається безапеляційне право повертати неякісну продукцію. Сьогодні ж за повернутий товар робітник розпачується власним недозаборбленим карбованцем. А це серйозно погродьтєся. І завдяки цьому у 1989 році різко зменшилась кількість рекламцій на неякісну продукцію. Частіше оновлюється асортимент. Окремою проблемою тут

стоїть виготовлення шкільного взуття. Сьогодні вже навіть дівчинка молодшого шкільного віку не одягне абиякі черевики. Хочеться, щоб вони були не тільки зручними, а й модними, елегантними. Наші взуттєвики звернулись до республіканського будинку взуття, і там розробили кілька нових моделей для дівчаток. Моделі ці справді цікаві. Хотілося б, щоб такими ж залишилися і на конвеєрі. Можливо тоді вдасться продавати їх тій же Угорщині за безвалютний еквівалентний обмін товарами.

Про умови праці на підприємстві сьогодні говорити не будемо. Вони типові для абсолютної більшості підприємств легкої промисловості, тобто бажають кращого. Але взуттєва фабрика — пусковий об'єкт, і в 1991 році вона має справити новосіллія. Тому перспектива тут непогана. Міністерство легкої промисловості виділило 2,5 мільйона карбованців на придбання імпортного обладнання, нових італійських автоматів для лиття підшви (такого взуття на новому майданчику підприємство буде випускати до 40 процентів). А до згаданого асортименту добавиться ще й дівочий. І якщо зсесвітньовідома Попелюшка за віком не доросліша підлітків 14—15 років, то будемо вважати, що кіровоградські модельєри з часом подумают про черевички і для наших попелюшок. Ясна річ, про такі, щоб в них можна було коч на бал — красиві і якісні.

У колективу фабрики багато проблем. Економічного і морального плану. Як і на будь-якому підприємстві. От, скажімо, плінність кадрів тут становить понад 50 процентів щороку (молоді на підприємстві близько половини всіх працюючих). І це годі, коли середній зарібок по фабриці — 200 карбованців (за роки роботи в умовах госпрозрахунку зарібок на пята виросла на 20 карбованців), є своя малосімейка, кілька

поверхів якої віддано під гуртожиток, свій дитсадок). Є перспектива працювати в належних умовах, на нових високопродуктивних верстатах. В чому ж справа?

— Розумієте, психологічно молоді люди довго не витримують конвеєра, — відповіла на моє запитання головний інженер фабрики Валентина Федотівна Король. — Ім хочеться чогось рухливішого, переміни занять. І в той же час сьогодні керівництво підприємства свідомо прагне омолоджувати колектив. Поясню чому. На новому обладнанні працювати буде складніше. Щоб випускати якісне взуття (а кількість ми уже внутрішній ринок наповнили — на кожного маленького споживача у нас виробляється 6,6 пар взуття), потрібні робітники високої кваліфікації. Уже зараз направляємо наших взуттєвиків на стажування у Кривий Ріг, після відпустки (підприємство одночасно їде влітку у відпустку) організуємо стажування і на фабриці. А хто охочіше вчиться? Молодь. До того ж на новому підприємстві висококваліфікованим робітникам дозволимо працювати вільним ритмом. Експерименти показують, що тоді і продуктивність праці значно більша.

На фабриці сьогодні 13 молодих спеціалістів. У зв'язку з пуском підприємства з Київського інституту легкої промисловості приїде ще сім інженерів. Сподіваємось, що ставку на молодь тут роблять правильно. Усі ми, покупці, зможемо оцінити це з часом, коли зручне дитяче взуття перестане бути дефіцитом, коли підвищеним попитом будуть користуватися вироби саме Кіровоградської взуттєвої фабрики.

Так буде! Побачимо.

Л. ЯРМОЛЕНКО.

На знімках: конструктори-модельєри О. ПОТУЖНИЙ та Ю. ГРИЦУН; працівниця цеху № 4 Н. П. ЖУРАВЕЛЬ.

Фото І. КОРЗУНА.

3

«МОЛОДИЙ
КОМУНАР»

10 червня 1989 року

МОЖЛИВО, НЕ ВАРТО?

КОМСО-
МОЛЬСЬКА
ПЛАНІРКА

— Як так не варто? — перелитав Олег ШТАДЧЕНКО, завідувачий відділом соціально-економічних проблем молоді обкому комсомолу, коли висловив свої вагання щодо створення обласного науково-навчального центру інформатики і обчислювальної техніки. — Ми вже й назву придумали, статут склали. Одним словом, народилися... Тепер головне — «не прогоріти», вжитися в бурхливий потік інформатики... До речі, центр розмістився по вулиці ПОПОВА, 20, КОРПУС 5.

КОР.: У Кіровограді успішно працює центр НТТМ «Ефект», планується створити його філіали в райцентрах області. А тут — ще один центр із загадковою назвою «Пролог». Завтра, дивись, з'явиться третій, четвертий... Чи не забагато?

О. Ш.: Навпаки — замало. Хай їх буде навіть з тисячу, хай про них багато хто й не знає. До цього ніхто не прагне. Аби була їхня робота потрібна і щоб приносила хоч якусь користь. Щодо схожості з центром НТТМ «Ефект» зауважу, що «Пролог» аж ніяк не копіюватиме його роботу.

КОР.: Яка ж мета «Прологу»?

О. Ш.: Він буде науково-навчальним центром інформатики і обчислювальної техніки. Створюється «Пролог» Кіровоградським обкомом ЛКСМ України і Кіровським райкомом комсомолу обласного центру з метою розвитку комп'ютерної грамотності молоді і населення міста й області.

КОР.: Як буде це проходити? Мабуть, платно і бажаним відвідувачам заняття потрібно буде мати тугий гаманець...

О. Ш.: За навчання, звісно, треба буде платити. Але ніхто не думає наживатися на дітях. При створенні центру наперед планувалася його збитковість з навчанням.

Різницю ж думаємо компенсувати господарською діяльністю. Пропонуватимемо підприємствам наукові розробки, будемо допомагати їм встановлювати сучасне електронне обладнання, вестимемо розробку різноманітних програм.

КОР.: І... надіятиметеся на успіх, а саме — що гроші потечуть до вас рікою, що наші підприємства (де здавна «поважали» дідівські методи й ручну працю), будуть встановлювати ЕОМ, які за робітників виконуватимуть різні операції? Чомусь гадаю, що мало хто буде зацікавлений у вашій допомозі. Тим більше — платній.

О. Ш.: Керівники багатьох підприємств області хоч тепер, напевне, зрозуміли всім відому істину — голова розумніша за руки. Якщо будуть і далі всі операції спихати на робочі руки, то скоро вилетять у трубу. Хочеться надіятися, що вони нас самі шукатимуть і самі проситимуть допомоги.

КОР.: До речі, скільки у центрі трудяться людей?

О. Ш.: Поки що бракує спеціалістів і не хочеться наперед загадувати. Спочатку плануємо штат з 5-ти працівників. Вже «запустили» комп'ютерний клас. У ньому комп'ютери, які передав «Прологу» обком комсомолу. Їх загальна вартість — 25 тисяч карбованців. З часом встановимо ще сучасніші моделі комп'ютерів. Кошти для розбігу теж маємо: Кіровський райвиконком виділив, крім приміщення, 10 тисяч карбованців.

КОР.: Сьогодні кожен, хто відвідає комп'ютерний клас, зможе за певну суму, навіть невелику, зайнятися різними комп'ютерними іграми. Навіть дорослий. Завтра захочеться прийти ще і ще...

О. Ш.: Зрозумів: знову скажеш: викачуватимемо з дітей невеликими сумами, але часто батьківські гроші. У нас діятиме трохи інша система, ніж у подібних іграх

кооперативах: не хочеш платити, не грай, твоя справа. Коли вестимуться ці ігри, спеціаліст, який обслуговуватиме комп'ютери, приглядатиметься до здібностей і кмітливості гравців. Пізніше будемо «щасливчиків» у грі залучати до дорослих ділових розробок. Дитячий розум гнучкий, і часто саме діти, а не дорослі є авторами цікавих технічно-електронних розробок.

Про дорослих... Їх, мабуть, до нас не заманиш і солодким пряником. Не ходитимуть через свою «солідність»: як так — сорокарічні «дядьки й тітки» — за комп'ютером?

Це дуже погано. Адже ставлення до комп'ютерів як до забавок дозволяє нас до складності економічного становища в цілому.

КОР.: Олег, сформулюй, будь ласка, основні завдання центру «Пролог». Думаю, прочитавши про них, декого з читачів зацікавить той чи інший напрям у роботі...

О. Ш.: Можливо, з надрукованих газетових рядків буде «дихати» технічною сухістю і читач подумає: навіщо мені ще одне заняття. У нас сьогодні відбувається процес «заінформованості». Надто багато всього пропонуємо молоді зокрема.

КОР.: А вона щось не зацікавлюється часто тими пропозиціями. Навіть буває — начебто зацікавляється молоді люди чимось (дискотеками, відеопрограмами...), а з часом все це набридає. Чи не набриднуть запропоновані центром напрями, тим більше, що офіційною мовою вони звучать як «завдання»?

О. Ш.: Не думаю, що нас спіткає «набридливості». Хоча б тому, що вся робота тут базується на творчому розвитку. Чим далі просуватимемося, тим цікавіше буде у нас і з нами працювати.

КОР.: Не залишається нічого, як перелічити ці пункти.

О. Ш.: Прошу: 1. Організація і проведення занять з інформатики і обчислювальної техніки для школярів, а також програмування і проведення лабораторних робіт з САПР для студентів вузів.

2. Організація підлітково-молодіжного гуртка-факультету з програмування.

3. Створення клубу любителів інформатики і обчислювальної техніки. Його мета — зустрічі, диспути компетентних, зацікавлених людей з метою обміну інформацією, пропаганда нових досягнень, вирішення нагальних проблем, укладання різноманітних договорів.

4. Створення курсів з програмування різних рівнів і тем: для тих, хто починає займатися цією справою, для підвищення кваліфікації, з мовного програмування, з операційними системами.

5. Надання одноразових консультацій тим, хто користується комп'ютерами, а також репетиторство з різних предметів, що стосуються обчислювальної техніки і програмування.

6. Організація роботи тих, хто користуватиметься послугами центру в дисплейному класі і здавання ЕОМ в орендне користування у вільний час.

7. Проведення комп'ютерних ігор для населення.

Окрім перелічених завдань-напрямів центр проводитиме постійну науково-виробничу діяльність, пов'язану з розробкою складних систем і програмного забезпечення ЕОМ і периферійного обладнання (в першу чергу — графічного). Для своєчасного і високоякісного виконання замовлень використовуватимуться вже діючі розробки співробітників (чи відомі інші роботи) і ті системи, які лише створилися.

КОР.: Роботи, як говориться, непочатий край. Читачам, напевне, хочеться дізнатися, яка ж компетенція центру? Ми вже говорили про ставлення до комп'ютерів як до дитячих ігор...

О. Ш.: Про серйозність «Прологу» можна судити хоча б з того, що він може робити самостійно. Це — комерційні посередницькі і господарські операції, укладання довгострокових домовленостей і господарських договорів. Також центр може створювати тимчасові молодіжні колективи, власні підприємства і кооперативи, прокатні пункти відео-і комп'ютерної техніки.

Перелічувати всі пункти компетенції центру не буду — їх десятки. Впевнений — це буде серйозне господарське підприємство.

КОР.: Які ж обов'язки «Прологу» і перед ким він буде звітувати про свою роботу?

О. Ш.: Центр зобов'язаний організовувати свою діяльність таким чином, щоб у першу чергу вирішувалися пріоритетні, найбільш важливі для соціально-економічного розвитку області завдання, звертаючи особливу увагу на молоді.

У пріоритетному порядку центр виконуватиме: договори, замовлення, укладені з Кіровоградським обкомом і Кіровським райкомом ЛКСМ України м. Кіровограда, а також здійснюватиме зовнішньоекономічну діяльність, дотримуючись принципів валютної самоокупності.

Періодично, але не менше одного разу в рік, «Пролог» звітуватиме перед Кіровоградським обкомом і Кіровським райкомом ЛКСМ України м. Кіровограда про господарську діяльність.

КОР.: Припустимо, центр не в силі проводити ту роботу, про яку йшлося вище. Що тоді?

О. Ш.: До цього не дійде: надто довго і детально все продумувалося. Створений цей центр не для того, щоб розпускатися.

КОР.: А все-таки!

О. Ш.: У статуті центру є восьмий пункт «Реорганізація і ліквідація центру». В ньому сказано: «Реорганізація і ліквідація центру проводиться згідно рішення бюро обкому ЛКСМ України, погодженого з бюро Кіровського райкому ЛКСМ України (або — навпаки) у встановленому порядку».

Хоча я чомусь впевнений, що «Пролог» буде творчим і розумовим додатком не лише Кіровограда, а й області. До речі, ми будемо створювати з часом у районних центрах філії.

КОР.: Залишається побажати успіхів у роботі!

Інтерв'ю з Ю. ЯРОВИМ.

МОСКВА. З'їзд народних депутатів СРСР. На знімку: депутати від комсомолу у перерві між засіданнями. Фото О. ІВАНОВА. (Фотехроніка ТАРС).

ЗІВ'ЯЛИЙ ТЮЛЬПАН

Літо буває розкішною зеленню, розпустилися пишні квіти біля хати. Радіти б такої красі. Але щемить материнське серце, сходять тугою і печаллю. Де не гляне, а перед очима син, Саша. Любив син її весну, бродив росляними лугами вздовж тихоплинної річечки Чорний Ташлик, що ось поруч хати протікає.

— Посади мамо, — просив, — біля хати найкращі квіти — тюльпани...

Зайде мати в хату, а з портрета її назустріч дорогі синові очі.

Ріс Олександр Буренін у селищі Рівне, дитячі радощі ділив із сестрою Людою, сусідською діворою, навчався у Рівнянській школі № 5, за кожен рік навчання мав похвальну грамоту. Словом, нічим від інших дітей не відрізнявся. У батька — Бориса Івановича за спиною війна, багато різних нагород має він за пройдені ним фронтові шляхи. Про них не один раз розповідав Сашкові. Та як би там не було, але коли настав час синові йти в армію, він уже знав, що з нею пов'яже долю назавжди. Відслуживши строк, залишився на надстрокову. Скільки радощів було для Бориса Івановича і Віри Пимонівни, коли одного разу завітав син у рідну хату вже прапорщиком.

Олександр служив на совість. Часто приходили його батькам листи від командирів, які дякували за виховання доброго воїна, не менш доброго товариша. А там незадоволення ще радість: одружився, з'явилися внуки — Максимчик і Дениско. Найбільше щастя було матері, коли приїжджали син з невісткою і онуками. Всадовити їх за стіл, пригостити найсмачнішим, а сама збоку спостерігає за сином: найкращий, найрідніший

він у мене. І змахне непрохану сльозу, та так, щоб і не примітив ніхто. Батько, той по-чоловічому скупіший на слова. Розпитується, в думці заважить, а потім:

— Чи не надокучила тобі, синку, армійська служба? То ти не в Україні, то в Росії — все життя на колесах. Може, повернешся додому?

— Е, ні, батьку. Я вже без армії себе і не уявляю.

Саша на листи був не скупим, але часу все ж мало. Дивись, на свято привітає або згадає, що у батьків чи у сестри день народження. І все коротко: живий, здоровий, служу. Вдивляючись у знімок сина, згадували його, високого, широкоплечого. І часто на очах у Віри Пимонівни закипали сльози.

— Чого це ти вологу пускаєш? — вдавено сердився Борис Іванович. — Радій, що син наш хорошою людиною став.

Батькам про направлення на нове місце служби Саша не повідомляв. Хоча телефонував додому, щоб поздоровити маму і сестру з жіночим святом, що наближалось. Під кінець розмови сказав:

— Приїхати не зможу, їду у відрядження.

— Куди? — запитала сестричка. — В Афганістан? — ніби підказало їй серце. Не гаючи часу, Людмила Борисівна рушила нічним поїздом до Полтави, де Саша на той час служив.

— Я розуміла, як тяжко буде його дружині з маленькими дітками, — говорить Люда, — і дуже боялася за брата. Хотіла поговорити з його командирами, та він мені не дозволив. Адже стан його здоров'я не дозволяв їхати... Він переніс тяжке захворювання, приступи, були й операції на

легенях. Відслужив півроку там, приїздив у відпустку. Був таким веселим, загорілим, тримався бадьоро, посміхався навіть над нашими тривогами. Друга Сашина відпустка була у липні 1987 року.

Це був його останній приїзд додому. 29 жовтня 1987 року батькам прийшло скупе повідомлення, що старший прапорщик Олександр Борисович Буренін, виконуючи міжнародний обов'язок в Афганістані, загинув 21 жовтня 1987 року. Ця звістка страшним тягарем лягла на серце всім рідним і тим, хто знав Сашу, хто піс із ним, вчив його. Ця рана не загоїлась й досі і, мабуть, не загоїться ніколи, бо материнські сльози щодня поливають отой зів'ялий тюльпан біля віконця. Не дочекались мати сина, дружина — чоловіка, а діти — свого батька...

В Афганістані Олександр Буреніну присвоєне звання старшого прапорщика. Він нагороджений орденом Червоної Зірки, посмертно — медаллю. Син не повернувся до батьківського гнізда, але добра слава про нашого земляка повернулася в його рідне село, підтвердивши, що діти вміють воювати не менш сміливо, ніж їхні батьки. Тож хай ніхто і ніколи не посміє говорити, що в Афганістані офіцери, медсестри, інші спеціалісти їдуть, аби заробити собі якихось благ, гроші, квартиру. Люди, чесно відслуживши, виконавши свій міжнародний обов'язок, ризикуючи своїм життям, заслуговують лише вдячності і нашої поваги.

Л. САВИЦЬКИЙ,
громадський кореспондент «Молодо-го комунара».
Новоукраїнський район.

ВІТЧИЗНА

Шановна редакція! До вас звертається командувач і комсомольська організація однієї військової частини. До вас велике прохання — подякуйте батькам солдата Сергія Суханова Олександру Сергійовичу та Лілії Федорівні за те, що виховали справжнього громадянина, захисника Батьківщини.

За час служби в армії Сергій став спеціалістом I класу, відмінно виконує усі накази командира, завжди приїде на допомогу товаришеві. А тому користується повагою та авторитетом серед своїх товаришів. Велике спасибі за сина, батьки!

Командир, секретар комітету комсомолу.

Одеська область.

На знімку: Сергій СУХАНОВ.

Фотоетюд О. БУЛДАКОВА. (ТАРС).

Я сам пережив 33-й...

Не дивуйтеся, що я, стара людина, звертаюся в молодіжну газету. А змусила мене до цього стаття «Зінов'євськ, 33-й рік...», яку я випадково прочитав у вашій газеті за 22 квітня ц. р. Автор названої статті О. Донченко розповідає в ній про голод 1933 року. Ті, хто пережив ту жахливу трагедію, не зможуть забути її, а тим більше простити її винуватців, тих, хто створив той голод. Я сам пережив 33-й рік і знаю, що таке голод, не з розповідей. Та цілком розуміючи автора статті, його гіркі спогади, я хочу зробити деякі зауваження з приводу його безпідставних тверджень.

О. Донченко, описуючи тяжку працю своєї матері в той рік, говорить, що вона працювала по 10—12 годин на день, до того ж ще і в свята та вихідні дні.

Але ж це неправда! В нашій країні ще в кінці 20-х років був встановлений 7-годинний робочий день (до того був 8-годинний). Я маю на увазі державні підприємства, а мати О. Донченка працювала, як він пише, на олійному заводі в місті Кіровограді, тобто на державному підприємстві. І не дивлячись на жорстоку несправедливість до людей, яка творилась в ті роки, закон про 7-годинний (а пізніше — 8-годинний робочий день) не порушувався. Були тоді й вихідні дні, й свята, правда, вихідні тільки в неділю, бо субота вважалась звичайним робочим днем. Звичайно, було й таке, коли організовували «недільники», це коли не виконувался план (кінець кварталу чи року підходив). Але ж таке трапляється й зараз, в наш час.

Я в ті роки був уже дорослою людиною, працював на вагонобудівному заводі в м. Кременчуці, отже стверджую, що робочий день на державних підприємствах був 7-годинним. Можливо, О. Донченко й не знає про це, але ж вам, шановні товариші з редакції, я вважаю, треба відповідальніше ставитись до того, про що пишуть вам в листах. А то прочитавши статтю О. Донченка наші молоді вчені й нашішу в підручниках історії, що в Радянському Союзі в 30-х роках (а може й завжди!) робочий день тривав 10—12 годин, як при царизмі, та ще й без вихідних днів. І будуть посилаєти при цьому на свідчення очевидця (який фактично нічого того не бачив). От і буде написано знову «правдива» історія нашої країни. Це, звичайно, лише мої припущення, але ж таке може вийти і в дійсності.

Оце таке заперечення я хотів висловити з приводу статті О. Донченка.

Хочу сказати ще про таку «дрібницю», яка в 1933 році (та й не тільки тоді!) рятувала людей життя, — про хліб. Тов. Донченко в своїй статті пише, що його батько працював в 1933 році на заводі «Червона зірка», приносив зароблені гроші, але на них неможливо було купити щось їстівне. В цьому він цілком правий, — дійсно купити якісь харчові продукти не можна було, бо хто буде їх продавати, коли кожен або голодує, або напівголодний. А з приводу хліба хочу сказати, що в ті роки (з 1928 до січня 1935 року) існувала, як відомо, карткова система на продукти харчування (ли-

ше в містах). Робітники, службовці й інші працюючі одержували хліб по картках, справжній, чистий хліб. Чому ж батько О. Донченка (та й мати) не одержували хліба? Як він міг забути про таке? До того ж, члени сімей робітників, які жили в містах — діти й непрацездатні — теж одержували хліб по картках (правда, всього 300—400 грамів на день). Звичайно, жили люди в містах, як говориться, апроголодь, бо, крім хліба, одержували хліба якоїсь крупки пограми на місяць. Але голоду справжнього в містах не було. Робітники ж з сіл, сім'ї яких жили на селі, одержували хліб лише на себе, й становище таких сімей було тяжке. Наша сім'я жила теж на селі, тому я одержував хліб лише на себе, але думаю, що саме той хліб (я одержував 800 грамів) допоміг, в якійсь мірі, вижити батькові, матері й сестрі-школярці. (Хочу додати, що з голодом я «ознайомився» не тільки в 1933 р., а й в інші часи, особливо з ще страшнішим голодом у фашистському таборі).

При всій тій жахливій трагедії 1933 року все-таки в містах люди тримались на ногах, як говориться, становище було легше, ніж в селах. В селах люди дійсно гинули від голоду, а все те не тільки бачив, а й відчував власною шкірою, образно кажучи. Гірко й тяжко згадувати ті часи. Й ніякого прощення не може бути Сталіну і його політикам за скоєне ними злодійство.

М. І. ДОВБНЯ,
ветеран, пенсіонер (безпартійний).

ІСТОРІЯ ОДНОГО ЗНАКУ

Під час війни, хлопчак, коли пас корів, я (та й інші хлопці) часто зустрічали в Чорному лісі партизан. Особливо в 1943 році. І от через 40 років мені вдалося віднайти стоянку прославленого з'єднання партизан імені Ворошилова, яким командував наш земляк І. Д. Діброва. Разом з комсоргом локомотивного депо ми організували похід комсомольців і молоді місцями бойової слави партизан.

В похід запросили колишніх партизан В. Бондаренка, А. Губа, заступника редактора партизанської газети «За Батьківщину!» М. Зубаху. Ветерани підтвердили, що саме в цьому місці знаходилося їхнє з'єднання. Впізнали свої землянки, показали поляну, з якої йшли партизани на завдання, місце, де вони приймали присягу на вірність, де слухали голос Москви.

Комсомольці і молодь вирішили на цьому місці встановити пам'ятний знак. Самі розробили з нержавіючої сталі цей пам'ятник. Виготовляли його півтора року в позаробочий час.

Тепер щороку приходять молодь і комсомольці на ці священні місця, наводять порядок, садять квіти. І обов'язково приходять сюди 9 грудня — день визволення Знам'янки від німецько-фашистських загарбників.

А. УДОД,
почесний залізничник,
мастер локомотивного депо станції Знам'янка.

5

«МОЛОДИЙ
КОМУНАР»

10 червня 1989 року

ДІАЛОГ
З ЧИТАЧЕМ

«МЕНЕ БАТЬКИ «ПРОГЛЯДІЛИ»

Здрастуйте! Ось ви редакція, може, хоч вам відомо, як жити таким, як я. Якщо так, то дуже прошу вас, допоможіть. Зараз мені 20 років (14 липня виповниться). Перед першим класом, у 6 років, у мене почалися приступи епілепсії. Як кажуть зараз, батьки «недоглядали». Потім у мене нижні зуби почали рости не так як треба — і знову батьки «проглядили». А хто за це тепер розплачується? Хто?

У школі мене всі завжди принижували, тому що я була і є «припадочна», більше того — мене завжди били ногами і зараз маю на це право. А на що маю право я? Скажіть! А

ні-на-що! Тільки на медикаменти, які мені ніколи не допомагали і не допоможуть!

У першому класі мій вітчим не знайшов кращого способу виховання, як бити по голові з усієї сили. Мати спочатку мене захищала, а потім сама стала бити чим попало і куди попало. У сім'ї — щоденні скандали, у кожного нерви на зводі і буря могла вибухнути щомиті.

Після того, як мене почали бити, я, як всяка дитина, стала цуратися людей, а таких відлюдків, самі знаєте, не дуже люблять. Ні, я не була шкідливою чи примхливою. В тому то

й справа, що я не знаю, в чому винна. Моя потворність постійно відлякує людей, настрює їх проти мене і часто так трепляється, що будь хто може ні за що ні про що вдарили мене.

Через клятву хворобу мені закрита дорога на роботу, а може, й можна було б куди влаштуватися, то нема кому підказати. Сама я вже не в силах плутатися в життєвому лабіринті. Мені легше вкоротити собі віку, аніж знайти вихід із нього. Для таких, як я, нема перспективи. Чому, чому я повинна ходити по Олександрії і шукати собі співчуття!

Ви тільки не подумайте, що мої батьки алкоголіки, ні! Вони у мене ще й які тверезники, це я у них і дурочка і т. д. і т. п. А за що? Хто хоч раз відчував те, що відчуваю я? Кого хоч раз принизила чи образила? За що мене люди карать? Якщо винна, що живу на цьому світі, то краще вже знищити мене, тільки б спасибі сказала.

Я б вам куди більше написала, а тільки якщо ви зрозумієте написане, то й цього вистачить, а якщо ні...

Хочу тільки додати, що, завдяки «старанням» людей, моє й не так міцне здоров'я дедалі

погіршується.

Ірина.

ВІД РЕДАКЦІЇ: Цей болісний і страшний в своєму розпачі лист ми публікуємо без змін. Прізвище і домашня адреса дівчини редакції відома. Надіємось, що хоч тепер після нашого втручання, організації, які в першу чергу мали б потурбуватися про долю Ірини, зацікавляться, нарешті, її життям. Зустрітись з дівчиною ми попросили і працівників олександрійської міської районної газети «Ленінський прапор». Як тільки будуть якісь відомості, газета обов'язково їх опублікує.

НЕ МОЖУ ЗРОЗУМІТИ ПОБАЧЕНОГО...

Ще раз про немилосердя

Звернувшись до газети мене змусив страшний випадок. Так, я вважаю страшним, неймовірним, те, що довелося побачити недавно. Сама я з числа евакуйованих, на собі відчула оту чорнобильську трагедію, про яку раніше так часто, а зараз зрідна згадуючи, пишуть газети. У Прип'яті залишилась моя домівка, а там — розніжана бібліотека, де зібрані такі речі, за які будьякий колекціонер віддав би куток. У Кіровограді я залишилась самітня. Всі сусіди, знайомі по Прип'яті, евакуйовались в інші місця. Мені ж довелося на старості опинитись в чужому краю, серед чужих людей, тому і сприймаю чисте горе так близько до серця. Ні, квартиру мені дали, спасибі. І сусіди є. Та в тій квартирі, де ні телефона, ні живої рідної душі, вечорами вити хочеться. Однак не про це мова.

Зовсім недавно із сусідкою ходили ми збирати лікарські трави. Біля кар'єру, де невеликий гайок, побачили в кущах щось на зразок барлогу. Виявляється, там живе... людина. Не рецидивіст, не наркоман, а безногий інвалід, котрому, як з'ясувалось, жити більше ніде. Після почутого й побаченого я була в напівсвідомому стані, бо це настільки вразило, настільки приголомшило, що не передати словами. Що ж це робиться? Хіба маємо ми право за 70 років Радянської влади дійти до такої ганьби? Людина живе як звір, у кущах, бо більше ніде прихилити голову.

Із розповідей чоловіка зрозуміла, що про нього тут дехто знає і потроху підгодовує: хто булку принесе, хто молока. Знала, виявляється, про це і жінка, з якою я ходила, бо й сама нілька разів «допомогала». Беру це слово в лапки тому, що тама «допомога», вважаю — абсолютна байдужість до чужого горя. Так, фізично йому не давали вмерти, а морально? Чоловікові приносили їсти, як кішці чи собаці. А це ж людина! Чи бачив хто-небудь у ньому саме людину, а не якусь безголосу істоту? А чи уявив хто-небудь на місці цього нещасного свого батька, чи ще якусь рідну людину?

Довго розпитувати чоловіка я не змогла: і йому, певно, не дуже весело було розповідати про свої поневіряння та й після побаченого довго не могла прийти до тями. З'ясувалось тільки, що працював він на «Червоній зірці», далі — виробнична травма, потім — зв'язані з цим проблеми, робота в колгоспі, і як підсумок — 30 карбованців пенсії. Кутна свого не мав, просяв в соцзабезі в будинок для престарілих, накуть — немає місця. Ось так і виявився на вулиці.

Чим я стара, хвора людина можу допомогти цьому бідолазі? Носити йому хліб і молоко?

Але ж про таких людей повинні дбати сила вселящих організації, які є в місті. Чи знають вони, що у Кіровограді, виявляється, живуть не тільки у комфортабельних квартирах, а й в кущах, просто неба?

Л. ВИХВАТНЮК.

НАВІЩО ЛУКАВИТЬ В. П. КИРПА?

— Є туалетне мило?
— Немає...
— А шампунь?
— Немає теж. І коли буде — невідомо.
Та що ж це таке? — негавали настирливі покупці, — нічим голову помити, білизну випрати. Це хтось зумисне шкодити...

Так, що і справді «немає»? Лукавила завідувача магазином промислових товарів № 57 села Вершино-Кам'янки В. П. Кирпа лукавила. Бо ледь засмучені покупці залишили магазин, як члени рейдової виявили під прилазками і мило, і шампунь. Ось такі!

І ви думаєте Валентина Павлівна засоромилась? Аніскіленчій! «Скільки там його, не яким же і не два приховала. Подумаєш — два флакони «Гвоздики» та десяток брусочків мила... Для себе залишила. Що, права не маю?»

Для себе, чи для «своїх» — з'ясувати важко. І можна було б, звичайно, на це порушити не звернути особливої уваги (бачте, як до цього нас привчає торгівля), яким під прилазками та стелами в торговельному залі не було знайдено ще понад 40 (!) найменувань товарів, відсутніх на прилавку і не доступних широкому загалу покупців. І хоч не всі їх можна віднести до розряду дефіцитних, усе ж сумнів щодо порядності продавців зазвася. Серед цих товарів — чобітки та напірчобітки жіночі і підпідшви, туфлі, шльопанці, дитячі колготи різних кольорів та розмірів, дитячі шапочки і штучного хутра тощо. В той же час не хто інший, як сама В. П. Кирпа на початку нашої розмови засвітила, що магазин не справляється з планом, бо не надходив фондний товар. За її словами, в магазині давно не було дитячого одягу, імпортованих товарів, хоча саме це пізніше було знайдено. Відсутність на виду зимового одягу пояснила норовито «Не сезон». А в ящику з несезонною одягою ми побачили і дитячі колготи. В. П. Кирпа знову проявила винахідливість: «Це їх в ревізію поклали...». Ще ряд прихованих товарів зваж «купила для себе на ярмарку». І принесла у магазин?

Ось жіночий костюм 46-го розміру. Його віділлала техпрацівниця магазину. Напередодні рейду. Хоча нам відомо, що відкладала товар можна не більше, ніж на 2 години.

У магазині накопичилось взуття на загалом 12 тисяч карбованців. «Де його розмішувати? — резонно розвели руками продавці. Ми й пояснили, що варто виставити лиш зразки якоїсь модифікації, скласти список розміру цього взуття. Та неважко вони самі не могли про це здогадатися?

У магазині багато товару, який попиту не користується. Його варто відправити на базу, що, власне, й почали робити вже того дня.

І ще. Працювати в цьому магазині не зовсім зручно і приємно. Стара будівля, стіна вже дала тріщину (чи довго встоїть). Над підвальним приміщенням підлога погрозливо поскрипує! І проминається — чи довго до падіння? зі стелі у житих та сі...

ний» соціальної програми став сучасний двоповерховий дитячий садок у селі Білозерному Новоградського району. Малюки села одержали цей подарунок також до 1 червня. А через і відкриття сільської музичної школи, акушерського пункту, радгоспної лазні та інших об'єктів соціальної програми. На знімку: дитячі перерізки стрічку перед дитячим садком (були ніх — директор радгоспу В. І. ХОМІЧ).

ЗА ДОПОМОГОЮ...

В МІЛІЦІЮ

ПРИХОДЯТЬ ДО ГАЛИНИ САТУЛИ
ВАЖКІ ПІДЛІТКИ

Галина уже не пам'ятає, як виникла ця розмова. Проходячи поміж партами, учитель Михайло Лук'янович запитував хлопчиків і дівчаток, ким мріє стати кожен з них, коли виросте. Що тут зчинилось! Малопомічанські діти позосної пори, що адосталь не бачили ще й хліба, говорили про такі професії, про які в селі і не чули.

— А ти, Галю, ким будеш?
— Дівчинка нахилила голову над партою.
— Ну, чого ти мовчиш?
— Не скажу.

— Добре, ти всім не говори, а мені? — стиха мовив вчитель, щоб янось підтримати вкільці розгублену дівчинку.

— Міліціонером, — тихо відповіла Галю.

Ну... Виявляється — розминаючи кусочок крейди, посміхнувся Михайло Лук'янович, а потім повернувся до класу.

— Діти, Галю поки що не може сказати, ким вона стане, але я вірю, вона буде хорошою людиною.

Через багато років, приїхавши до рідного села у відпустку, зустріла Галю свого вже зовсім старенького вчителя.

— Ну, стала міліціонером? — спитав він, згадавши свій давній урок.

— Так, Михайле Лук'яновичу, стала.

Між дитячою мрією і її здійсненням проліг довгий і не зовсім рівний шлях. Галина успішно закінчила Білозернський сільськогосподарський інститут, працювала зоотехніком у колгоспі імені Енгельса Новоградського району. Але невдовзі залишила роботу. Зрозуміла, що не це її покликання. А вже в серпні 1973 року Галину представили особовому складу Новоградського РВВС як інспектора дитячої кімнати міліції.

В нашій роботі жінки або зразу звільняються, або приростають до неї назавжди, — сказав про цього начальника міліції Василь Іларіонович Кізім. — Гадаю, вам і робота, і наш колектив будуть до вподоби.

Він не помилявся. 16 років бездоганно працює дільничним інспектором інспекції у справах неповнолітніх капітан міліції Галина Євгенівна Сатула.

Галина зустріла нас із замполітом Леонідом Йосиповичем Паньковим у своєму робочому кабінеті, посміхнувшись.

— У мене сьогодні приємний день, — знімаю з профілактичного обліку як такого, що виправився, ще одного підлітка. Це вже третій у цьому році.

— Судячи із статистичних даних, у районі зменшилась кількість злочинів, скоєних неповнолітніми? Це результат спільних зусиль міліції, батьків і громадськості. Наприклад, активну профілактичну роботу з важкими підлітками і неблагополучних на громадських засадах при сільських, селищних і міських Радах народних депутатів. Особливо добре працюють інспекції Капітанівської селищної і Новоградської міської Рад.

Зниженню криміногенної обстановки в районі сприяло правління підлітків, особливо «важких», в період канікул. З інтересом і зацікавленістю працювали вони на плодоносному заводі, у колгоспі імені Чкалова, у сфері послуг. Маємо досвід і в закріпленні особливо важких підлітків за колективами тракторних бригад. Тут, звичайно, не стільки заробіток, скільки зайнятість та й причетність до громадсько-корисної праці. Робота вимагає творчості, ініціативи, вигадки, оперативної кмітливості.

Одного разу у чергову частину райвідділу міліції надійшло повідомлення про те, що з бухгалтерії Новоградської райлікарні викрадено декілька доручок мікрокалькуляторів. Крадіжка була доситьною: видимих слідів проникнення при огляді місця пригоди експерти не встановили. Карний розшук і дільничний інспектор працювали наполегливо, але безрезультатно. Галина не стала остерою. Вона ухвалила винести матеріали цієї крадіжки у роботу. Її завдання — розшукати крадіжів, довести їх до правосуддя і покарати і особливо — допомогти тим, хто втрапив у пастку крадіжки, щоб вони не втрапили в неї знову.

Він відбувся не в камері, а в кабінеті і вона була такою, що Сашко запам'ятав на все життя. Сам приніс і поклав на стіл мікрокалькулятори та чесно розповів, як все сталося.

— Робота з «важкими» підлітками — дуже складна, — продовжує Галина. — Адже вони не терплять фальшивого співчуття і відразу «замикаються», почувши найперші нотки похвальної внутрішньої культури. І щоб наші зусилля були результативними, необхідна наполеглива праця, концентрація на ділі всіх сил — моральних і фізичних, можливого і неможливого.

Гарячим серпневим днем в кабінет до інспектора зайшов шістнадцятирічний юнак. Див він у теплій курточці, але його лікмазило. Прийшов у міліцію саме до Галини Євгенівни, вірячи, що вона допоможе. Рік тому пристрасився до вживання наркотиків, і зараз у нього був кризовий стан. Півтора року впертої боротьби за долю юнака вело Галина Сатула: і коли був в Новоградському районі, і коли виїхав за його межами. Сьогодні він позбавився згубної звички, працює, щасливий.

Допомогти не оступитися, а тому, хто порушив закон, допомогти знайти правильну дорогу в житті — основний зміст її нелегкої міліцейської роботи. Навгамовна Галина і в громадському житті. Одиннадцять років комуністи районного відділу

ЗАПИТУЙТЕ —
ВІДПОВІДАЄМО

Мешканець обласного центру Ю. ГАВАЗА звернувся до редакції з листом:

«Мене призивають на службу до лав Радянської Армії, але я написав заяву на ім'я начальника міської сськомату, що не хочу служити і даремно витрачати час, мені треба забезпечувати сім'ю.

На моєму утриманні син, якому один рік, і дружина. Призовна комісія вислухала мою думку, одна людина підтримала, а всі інші були проти і відправили мою заяву у військову прокуратуру.

Прошу дати відповідь через газету, чи маю я право хоч би на відстрочку».

Ми направили цей лист у військову прокуратуру Кіровоградського гарнізону, на який відповів військовий прокурор гарнізону В. М. СОЗІНОВ:

«Згідно зі статтею 34 Закону СРСР «Про загальну військову повинність» відстрочка від призову на дійсну військову службу через сімейні обставини надається в тому разі, якщо на утриманні призовника знаходяться одиниці непрацездатні батьки, котрі не мають інших працездатних осіб, зобов'язаних по закону утримувати їх, незалежно від того, проживає призовник разом з батьками чи ні, а також, якщо на його утриманні знаходяться одна чи більше дитина або дружина-інвалід першої чи другої групи».

При відсутності підстав для надання відстрочки від призову і ухиляння від нього призовник притягується до кримінальної відповідальності.

ДО 17
І СТАРШІ

Спецвипуск
для молодих
педагогів

Перший раз на перший... екзамен

Закінчився екзамен з англійської мови, семикласники поспішили у своїх справах, а ми з Світлою Олександрівною Остапенко, молодшою вчителькою середньої школи № 5 залишились ще на кілька хвилин в святковому відкритті класу.

— Світло Олександрівно, ви сьогодні вперше в житті приймали екзамен, які враження!

— Я прийняла вже у двох класів. Учора здавали слабше, сьогодні мені було приємно — учні відповідали непогано.

— Ви боялись!

— Звичайно, хвилювалась. Тим більше, що педагога тільки у квітні вирішили, що сьогодні здаватимуть іноземну. На підготовку було мало часу.

— На вашу думку — екзамен потрібний?

— Так, але в іншій формі. Співбесіди, наприклад. А то учні дуже хвилюються, переживають. Не завжди можуть показати свої знання. Буває необ'єктивною оцінка. Екзамен — це потеря. У нас діти, які мають «п'ятірку» за рік, від екзамену звільняються. Це, на мій погляд, непоганий стимул для них.

— А інші, які змушені все-таки складати іспит, не протестують?

— Ви знаєте, ні. У них почуття справедливості на рівні. Зате вони строго сліdkують, щоб «п'ятірка» була заслужена. Дотягування й натягування не проходить.

— Що б ви могли побажати своїм колегам, молодим вчителям, які в цей час так само, як ви, вперше в житті приймають екзамен?

— Ставитись до кожного учня як до особистості. І бути вимогливими протягом року.

— А вам це вдалося!

— Спочатку, коли я тільки знайомилась із учнями, мабуть, не завжди. У другому півріччі, по-моєму, було вимогливою.

Наш кор.

м. Кіровоград.

8

КОМУНАР
«МОЛОДИЙ»

10 червня 1989 року

ВЛАДА? РОЗДІЛИТИ!

На стенді великі літери: «Декларація!». Згодиться, нечасто побачиш таке в школі. І що тут декларують? «Ми, учасники «круглого столу» звертаємося до всіх учнів та вчителів з пропозицією будувати свої стосунки за законами співробітництва». Далі — кілька пунктів, за якими слід працювати разом.

А все почалося з того, що молоді педагоги Малополянської середньої школи вирішили: в школі не вистачає демократії та гласності. Зібрали широкий учнівський актив і провели «круглий стіл», де запропонували дітям ввести в практику спільної роботи демократичні принципи. Не все школярам було одразу зрозуміло, багато довелося пояснювати, але пропозиція припала до душі. Тоді з'явилася перше звернення у «Робочому кутку». Всі, хто був згоден із взятим курсом на оновлення, ставили під ним свої підписи. Школярам сказали: «Вчителі такі ж люди, як і ви. Просто доросліші. І теж мо-

жуть помилятися. Тож давайте будемо відвертими».

А пізніше на стенді з'явився новий аркуш ватману: «Два запитання в кінці тижня». В першій графі треба було відмітити, що сподобалося протягом шкільного тижня, в другій — що засмутило. Висловити тут свою думку міг кожен, хто побажав. Діти висловлювались, не боячись переслідувань з боку педагогів. Звичайно, спочатку нарікань було більше. Та при врахуванні їх у наступній роботі, все частіше рясніла написами перша графа.

Учні спочатку трохи дивувались таким змінам, але швидко освоїлись, звикли. А от педагоги користь нововведень зрозуміли не одразу. Це тепер уже демократія ввійшла в колію шкільного життя. А спочатку молодим вчителям довелося вислухати немало нарікань з боку старших. Було й таке: один невірний учнівський крок, серйозне порушення, і вже чулося: «От бачите, до чого ваша демократія доводить!..». Особливо розгорілися пристрасті після то-

го, як організатор позакласної роботи, вчитель біології Ольга Іванівна Бенцарук сказала учням: «Починаючи з сьогоднішнього дня, можете говорити відкрито, що вдалося мені на уроці, а що — ні. Пропонуйте свої варіанти». «Які?» — обурився дехто з педагогів. — Хіба можна їм дозволити обговорювати нас! Ви розумієте, чим це може закінчитися?». Та Ольга Іванівна вперто стояла на своєму. Були, звичайно, побоювання: «А раптом?..». Та перемогла все-таки віра в правильність своєї позиції. Довелося не легко. До всього додавалися ще й особисті прикраси — жили тоді з сім'єю в дуже старому будинку, займаючи кімнату і кухню. Це вже зараз переселилися Бенцаруки в іншу квартиру. Взагалі, з житлом для вчителів тут, як і скрізь, дуже важко. Особливо тим сім'ям, де обоє — педагоги. Такі й осіли б у селі назавжди. Та й працювати з ними простіше — менше дорікають один одному вічною зайнятістю, легше на підйом. Хотілося б педагогам, щоб правління колгоспу імені

Енгельса в більшому розуміння ставилося до цих проблем.

Школа часто допомагає колгоспові. І знову ж, на стенді висить графік виконання робіт. Тут же — норми і розцінки, оплата за них. Самі діти підраховували зароблене класом. План виховної роботи на півріччя розміщено тут же. А для чого його ховати від школярів? Вони можуть, до речі, вносити і свої корективи у заплановане.

Довго в пам'яті вчителів залишиться той день, коли школярі запросили їх в актовий зал на «педраду». Немало наболілого висловили тоді. Дещо довелося просто пояснити, а дещо — взяти до уваги. За «бунт» ніхто учням не дорікав, не відобразилося нічого і в характеристиках.

Зараз педагоги поставили перед собою конкретніше питання — удосконалювати форми і методи самоуправління учнів. Коли ми завітали до десятирічки, там саме в розпалі була підготовка до дня самоуправління.

Н. ГАРАС.

Новоукраїнський район.

Літо!

Фото І.КОРЗУНА.

Тетяна Ларіна в рідній школі

Інну Охрімечу добре пам'ятають в Олександрівській середній школі № 1. Скромна дівчина, хороша учениця. Теких як вона, багато. Та не всі вміли так, як Інна, читати вірші, грати в шкільному драмгуртку. Отож, школа й досі згадує Інну пушкінську Тетяну Ларіну з «Євгенія Онсіна». Пізніше дівчина сказала, що саме цей виступ багато в чому вплинув на її вибір професії. До того ж Інна відвідувала танцювальний гурток. Мала непогані успіхи. Але в сьомому класі прилучилася до таємничого світу театру.

І ось через два роки практикантка Олександрівського культосвітнього училища завітала в рідну школу. До 175-річчя з дня народження Шевченка підготувала літературно-музичну композицію «Зійшла зоря, та й не назорілася». Виступала Інна в 6 — 10-их класах. І скрізь її композиція справляла незабутнє враження. Кожен клас перетворювався в справжній театр.

Хочеться вірити, що Інна дотягне своєї мети, стане професійним актором чи хореографом.

Л. ОХРИМЕНКО,
юнкор.

м. Олександрівка.

ДО МАЙБУТНІХ СУХОМЛИНСЬКИХ

Кілька місяців тому «МК» надрукував повідомлення про засідання при обкомі комсомолу, де обговорювалось питання створення клубу молодих учителів. Сьогодні нам хотілося б повідомити читачам про бурхливе життя клубу, але, на жаль, виявилось, що він... практично не існує. Своїми думками з цього приводу з нами поділилась учасниця першого засідання, вчителька початкових класів середньої школи № 34 Наталя КОРСУНЬСКА.

— Ідея створення такого клубу цікава й перспективна. І присутні загалом підтримали її. Але, можливо, почали не з того (мова зайшла про внески). Можливо, обкомівці, бажаючи зацікавити, говорили більше про майбутні поїздки до відомих новаторів, а на ділі виявилось, що в обкомі коштів для масових відраджень немає. А саме споживацька позиція губить ідею створення клубу. Як на мене, такі поїздки, хоч і важливі (знаю за власним досвідом — дуже багато дала мені зустріч з Амонашвілі), але вони не найголовніше в роботі клубу. Молодим педагогам, творчим особистостям як повітря потрібне спілкування. І не тільки культурне — вечори, туристичні поїздки, а, мабуть, в першу чергу, професійне. Рідко хто з молодих учителів, прийшовши в школу, веде себе тихо і смиренно. Здебільшого вони шукають себе в педагогіці, експериментують, намагаються перевернути установлені традиції. Ясно, що старшим колегам це часто не подобається. Нерідко виникають конфліктні ситуації. Клуб, звичайно, не повинен бути арбітром між молодим учителем і, скажімо, дирекцією. Але там такі сміливі могли б одержати поради, моральну підтримку, альтернативні варіанти поведінки.

Чому б нам не організувати зустрічі з досвідченими педагогами на зразок зустрічей в Останіно, з мікрофоном у залі? Я не скажу,

що в Кіровограді так багато новаторів, як скажімо, на Донеччині, але є багато цікавих, хоч і не відомих сподвижників. Хай би такі зустрічі транслювало місцеве телебачення. Ми могли б співробітничати з Інститутом удосконалення вчителів. Вони із задоволенням нам допоможуть. Клуб би посилав своїх представників до відомих педагогів, зобов'язавши їх по приїзді робити ґрунтовні доповіді. З наступним їх обговоренням. Якому педагогу, а тим більше молододу, це нецікаво?

Непогано було б бувати на уроках один в одного. Кожен з нас — особистість, вносить щось своє. Побачити це, відчути, співставити із своїм баченням уроку... Це для вчителя просто необхідно. Обстановка у школі сьогодні дуже складна. Демократія і гласність для дітей не завжди зрозумілі. А вчителі на три чверті — старшого покоління. Вони мають свої стереотипи і часто намагаються традиційно вирішити конфлікт. А від цього він ще більше загострюється. Я не проти традицій, але вважаю, що вчителів треба бути в таких випадках гнучкішим. До речі, в клубі ми могли б розглядати анонімні конфліктні ситуації. Наприклад, Сергій Б. вчинив так-то. Що робити? Молодому вчителю часто доводиться важко, йому потрібна якась основа, на якій би він будував уже свої методи, свій стиль. Я знаю по собі: коли не буваш на уроках колег, не маєш альтернативи своїм поглядам, неминуче виробляється шаблон, застій. А для вчителя це катастрофа. Ще небезпечніша вона для тих, хто тільки починає.

У вчителів є маса інструкцій. І хоч точне й скрупульозне виконання їх зараз не вимагається, все ж існують певні мірки, за якими оцінює роботу вчителя, скажімо, комісія з району. Можна дотриматись всіх цих вимог, комісія буде задоволена, але для творчості

місця не залишиться. І от учитель проводить урок, все в нього є — і диференціація, і навочні посібники, і план. Він навіть задоволений собою. Але тільки потрапив на урок до колеги (не обов'язково відомого), як одразу ж бачиш — там і там ти не дотрацював. Творчу ідею можна вносити лише тоді, коли є альтернатива. Мені можуть заперечити, є, мовляв, для обміну досвідом, інститут удосконалення вчителів. Так, клуб не повинен дублювати його роботу. Я думаю, що цього й не станеться. Інститут зобов'язаний залучати всіх педагогів до своїх семінарів, у нас же збиратимуться лише добровольці, причому ті, хто бажає працювати творчо. З часом з'являться й спільні вечори, поїздки.

А для молодого вчителя й це немало. Бо якщо робітниця після роботи йде на дискотеку, то вчителька не завжди може собі дозволити певно одягтися, розкутіше вести себе. Не секрет, що дуже багато вчителів, особливо жінок, залишаються самотніми. Ми не можемо забезпечити вчителя пристойним житлом, то давайте хоч у цьому йому допоможемо. Думаю, що клуб частково зняв би цю проблему.

Наталя запропонувала свій варіант роботи клубу молодих педагогів. Якщо у вас є з цього приводу думки, пропозиції, ви можете поділитися ними 30 червня з 16.00 до 19.00 години у відділі освіти молоді обкому комсомолу. Ця зустріч може стати початком діяльної роботи клубу. Надсилайте також свої відгуки в редакцію.

м. Кіровоград.

Пензель Карла Великого

УРОКИ КЛАСИКИ

У КОЛІ МУЗ

Кілька років тому в нашій газеті з'явилася рубрика «Уроки класики». Читачам ми розповідали про народження і розвиток російського романсу, про геніальних музикантів І. Брамса, А. Вівальді, І. Штрауса. На жаль, пошта свідить, що мало кого з наших молодих читачів ця рубрика зацікавила. У своїх листах до редакції ви продовжуєте запитувати про модні естрадні ансамблі, просите опублікувати популярні шлягери, що ми час від часу і робимо. Але давайте відверто, неаже у цьому зосереджена духовність? Невже вам байдужа музика Гальді, Баха, Чайковського? Не вірю. І саме тому знову повертаюся до «Уроків класики».

Усе-таки, лише на композиторах замикатися, мабуть, безпідставно. Духовний світ людини безмежний. Духовність — це і чарівна паличка диригента, і пензель великого майстра, і «пісня великої любові». Поет, музикант,

живописець, мудрець — всі вони можуть стати героями нашої рубрики. А перший урок я хочу провести біля бібліотечної полиці, полиці нових надходжень відділу мистецтва обласної наукової бібліотеки імені Крупської. Тут книги про розвиток естетичної думки (саме там я вибрала епіграфом до статті слова Карла Маркса про тих, хто віддав свій талант людству), про театр, музику, живопис, архітектуру, естраду. Сьогодні я представляю вам кілька книг з питань живопису. Першим до моїх рук потрапив альбом видавництва «Изобразительное искусство» «Карл Брюллов». У працівника відділу Людмили Іванцової це викликало здивування. «Адже Карла Брюллова всі знають! — вигукнула вона. — Краще пропагувати когось маловідомого. Наприклад, Ф. Малевича».

Можливо, моя співрозмовниця має рацію. Так, великого Карла багато хто знає. Знають про його бурхливу, емоційну натуру, геніальність. Народжені ще в снігах

Петербургу минулого століття легенди про нього живуть і понині. Саме як легенди. Нарешті, доля нашого великого Кобзаря так тісно переплітається з долею Карла Брюллова; Великого Карла, слова «Останнього дня Помпеї», якого «наробила гурноту в Європі». В альбомі репродукцій мало, звичайно, розповідається про самого Карла Павловича. Та бібліографія про нього велика, більшість книг є у відділі мистецтва, і розповідаючи про цей альбом, я сподівалась, що вам захочеться відкрити й інші. «Останній день Помпеї», «Італійський полудень», «Воршниця», «Вірсавія» (та сама, з якої робив копію учень К. Брюллова Тарас Шевченко), численні портрети. Все це ви знайдете в альбомі, а разом з тим і невеличкі малюнки, ескізи, копії. Є в альбомі і знаменитий портрет Василя Андрійовича Жуковського, який Брюллов намалював для того, щоб за виручені гроші викупити з кріпацтва Тараса.

На полиці у відділі мистецтва вашу увагу приверне і тритомник мистецтвознавця І. Долгополова під загальною назвою «Майстри і шедеври». На жаль, книги ці невеликого формату і тому на-

лежне враження справити не можуть. Свого часу майже всі нарис про майстрів живопису, що увійшли до збірок, друкувалися в журналі «Огонек», де Ігор Долгополов на той час працював. Навіть розуміючи, настільки той «Огонек» був відбитком «застійної епохи», треба зазначити, що розповіді про художників були окрасою часопису. А прекрасні ілюстрації того «Огонька» багато хто зберігає і сьогодні. У мого знайомого світловодського художника Миколи Литвиненка є цілий альбом «огоньковських» репродукцій, деякі з них вміщені у томах «Майстрів і шедеврів».

Правда, у деякого з читачів може викликати сумнів об'єднання під таким зовсім язучим заголовком розповідей про того чи іншого художника. Не всі однаково сприймають творчість, скажімо, Іллі Глазунова і живописця Шишова. Третій том «Майстрів і шедеврів» повністю, до речі, присвячений сучасним художникам. Але не будемо поспішати з висновками. Час внесе свої корективи. Будемо вдячні тим, хто «приносить щастя найбільшій кількості людей».

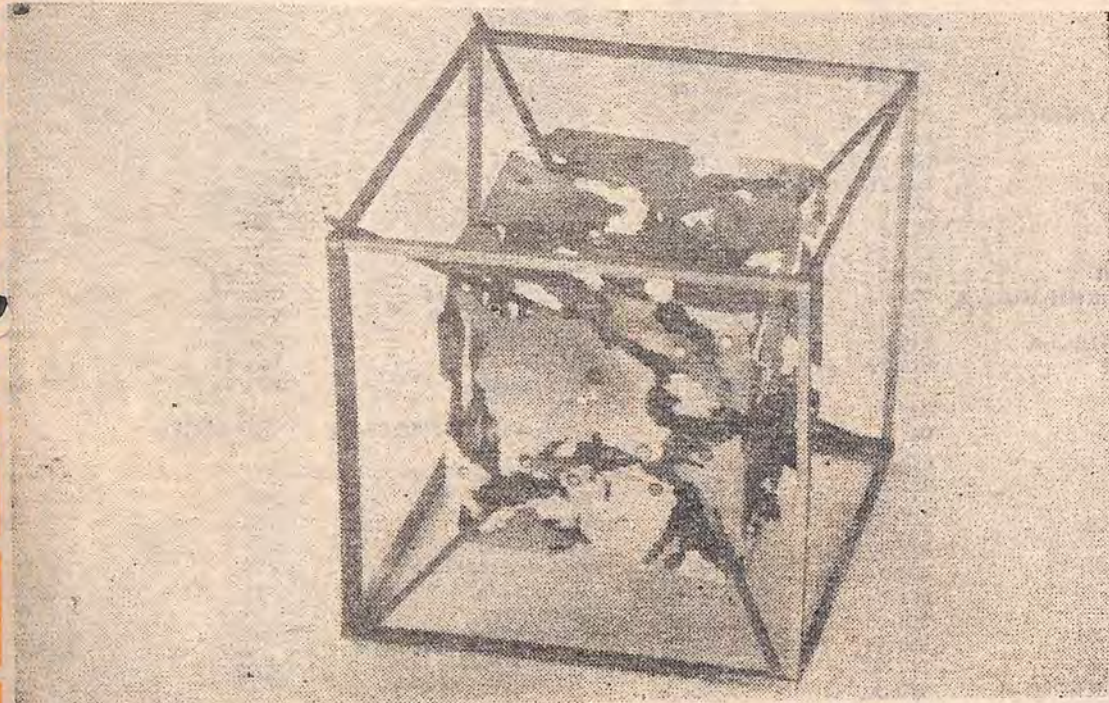
Навіть коротке перебування у відділі мистецтва може доставити насолоду, і я пропоную вам не забувати сюди дорогу. Наше перебування тут коротке, а ще про стільки прекрасних книг, альбомів хотілось розповісти. Ну ось, наприклад, «Русская акварель в собрании государственного Эрмитажа» видавництва «Изобразительное искусство». Не знаю, як вас, але мене акварель іноді приваблює більше за батальний живопис чи просто живопис олією. Шматок картону чи паперу, перо, олівець, фарби, що легко змиваються, — ось все, що потрібно для художника-аквареліста. А приворожують акварелі своєю легкістю, повітрям, тонким колористичним відчуттям. В альбомі, про який я розповідаю, зібрано колекції російської акварелі, які мало відомі з інших джерел. Переконайтеся: альбом цей корисно переглянути не тільки тим, хто знається в живопису. Акварелі допоможуть точніше відчувати навколишню красу, адже акварелісти зверталися переважно до міських пейзажів, інтер'єрів. Мене особливо захопили петербурзькі акварельні пейзажі В. С. Садовникова. Аквареліст, видатний живописець, жанрист він був кріпосним киянином Н. П. Голіциної. У 38 років отримав «вольну», внаслідок чого став відомим художником.

Л. КАРИМОВА.

ПЕНЗЕЛЬ КАРЛА ВЕЛИКОГО

Якщо людина працює лише для себе, вона може, певно, стати знаменитим вченим, великим мудрецем, незрівнянним поетом, але ніколи не може стати справді великою людиною. Історія визначає тих людей великими, які, трудячись для спільної мети, самі стають благороднішими: досвід свідчить, що найщасливіший той, хто приніс щастя найбільшій кількості людей.

Карл Маркс.

АВАНГАРД І ЮВЕЛІРНЕ МИСТЕЦТВО. На знімку: «Куб-1». Робота Якова Касянова. Анодований алюміній, анілінові фарбники.

Фото Ф. НЕТЕЛЄВА. (Фотохроніка ТАРС).

«О Росіє, крізь сльози...»

ЕСТРАДА

Та ось на прилавках магазинів з'явився новий диск «Размышления шута». Диск новий, але записи 1971—74 років. «Вихід цієї платівки — подія майже унікальна» — зауважує в анотації до «Размышлений» Сергій Тихонов.

Наша рок-музика здобула осмисленість. Вагоме значення став мати не тільки висоний рівень виконання на тому чи іншому музичному інструменті, а й текст пісень. З цього часу почала зароджуватися справді радянська рок-музика. Зі своєю мовою, своїми відтінками.

Пісні на вірші Грядського займають лише чверть частини згаданого альбому. Разом з цим він звертається до високої поезії: В. Шекспір, М. Асєєв, А. Вознесенський, В. Сауткін. Він співає вірші під музику. Кожен вірш і з цього альбому, і з інших має свою, так би мовити, внутрішню мелодію, але Грядський намагається прочитати, проспівати, і донести до душі слухачів ці вірші по-своєму, так як він вважає, вони повинні звучати. Наприклад, пісні «Іспання» на вірші Миколи Асєєва або «Я-Гойя» на вірші Андрія Вознесенського звучать голосно, напружено. Але важко уявити собі пісні на вірші Роберта Бернса «В полях под снігом і дождем» або «Ты меня оставил» у стилі хард-року або хеві-металу. Для кожного тексту по-своєму і направленості позитивного впливу, алушно підібрана музика.

Майже десять років тому, у 1979 році, Олександр Грядський записує свою роботу «Утопія А. Г.». Роботу про соціалістично-утопізм — про Сен-Симона, Фур'є, Оуена. Вірші Бернса Шеллі лунуть до нас. Знову автор звертається до Роберта Бернса, одного з своїх улюблених поетів, треба зауважити, що дещо змінився ілюстратор музикантів, ніж на першому альбомі. Олександр перший у Радянському Союзі почав писати всі музичні партії сам, накладаючи їх на магнітофонну плівку. У запису цього альбому, як і в альбомі, створеному пізніше, йому допомагають С. Зенько (флейта, дудка, саксофони), та В. Васильов (ударні). Олександр Борисович грає на шести інструментах плюс вокал.

Про вокальні можливості Грядського важко сперечатись. Навряд чи можливо втиснути їх в якісь рамки. Інститут імені Гнесіних, який дав атестацію оперного співака, музична школа по класу скрипки, консерваторія на факультеті композиції. Але головне, що створило з нього музиканта — він сам.

...Саша Чорний. На початку двадцятого століття його знали і читали набагато більше людей, ніж зараз, хоча його вірші спрямовані проти негативних людських рис, які існують і сьогодні. Сашу Чорного читали. У 1980 році Олександр Грядський записує свою роботу

«Сатири» на вірші Саші Чорного. Тринадцять музичних інструментів. Тринадцять музичних партій плюс вокал автор записав сам. У 1987 році ця робота вийшла на «Мелодії» подвійним альбомом. Музика цього альбому тримає в собі елементи минулого, співзвучного тому часові.

Девізом чергової роботи автора також можуть стати ці слова. «Російські пісні. Сюїта на теми народних пісень». Олександр представив нам пісні минулого з елементами сучасної музики. Не вважаю, що диск настільки зацікавив би слухачів, якби були записані на ньому народні пісні лише у звичному усім штампі народного мистецтва.

Олександр Грядський разом зі «Скоморохами» доніс до нас перлини російської культури, перлини народної душі. Старовинна музика, високий голос. Все це прикрашено ефектами, що не є рідкістю для записів Грядського. Крик піані, гомін людей та інші приводять нас до дійсності. Вдало використаний марш «Прощання слов'янки» у пісні «Солдатська» — ще один спогад про вічність музики.

1981 рік. Новий рік — нова робота. На цей раз складніша за інші. Олександра Грядського зацікавив французький поет Поль Елюар. Переклад віршів Елюара Морісом Ваксмахером являє собою білий вірш. Але нова робота, нові пошуки — от що головне диво Грядського, от у чому він бачить радість. Змінюючи традицію, Олександр не використовує на повну потужність свої голосові можливості. За винятком деяких моментів («Бути», «Я живий») сюїта звучить лірично, дещо незвично для робіт Грядського, але по своєму оригінально і душевно.

Вірші, які співає Олександр, — це насамперед боротьба. Боротьба проти зла та оспівування добра. Кожен альбом його пісень — не просто збірка, а ніби маленька музична вистава, закінчений твір зі своєю мораллю, своїми проблемами та їх вирішенням, зі своєю темою. Тема війни, тема взаєморозуміння людей, тема рідної країни, тема героїзму. І ось тема революції. Корінних змін у суспільстві. «Старіон» Олександра Грядського. Що це таке? Насамперед — одинадцять років копії роботи разом з поетесою Маргаритою Пушкіною. Безстрашний герой твору Співак бореться з чорними силами гніту. Його віра служить народу, народу, який повинен робити на багатій, бореться проти несправди, і закликає цього людей. Але існують «Маленька людина», «Ехидний», «Боггуз», «Хам» і їм подібні,

імена яких говорять самі за себе, за ті порони суспільства, через які страждають люди. Зрада «Маленької людини», жорстокість Капітана, Сержанта і Лейтенанта.

Партії героїв у творі виконують такі відомі артисти, як Андрій Манаревич, Олександр Нутков, Алла Пугачова, Володимир Кузьмін, Йосип Кобзон та багато інших. Образ Співака створив сам Олександр Грядський. У музичному оформленні твору йому також допомагали Сергій Зенько, Володимир Васильов та хор і симфонічний оркестр під керівництвом Олександра Петухова. Запис альбому тривав з 1983 року по 1985 рік.

У 1982 році Олександр Грядський створив нову сюїту на вірші Миколи Рубцова «Зірка поїва». Детально я не буду зупинятися — рецензію на цей диск «Молодий комунар» друкував 9 квітня 1988 року.

1983 рік також ознаменувався записом сюїти «Флейта і рояль» на вірші Володимира Маяковського та Б. Пастернака.

Як пообіцяли нам ведучі телепередачі «Літературний альманах», одне з наших видавництв збирається випустити збірку віршів Володимира Набокова. Коли це буде і який тираж збірки, поки що невідомо. Не чекаючи цього, ще у 1984 році Олександр Грядський записав вокальну сюїту на вірші Набокова «Ностальгія», яка вийшла в світ платівкою тільки в 1988 році. «Ностальгія» — произведение о тех, «Іто вольно Отчизну покинул». Автор поділяє думку про тих, хто повинен був їхати на чужину заради кращого життя, а також від того, що жити в даних умовах стало неможливо. Багато людей повинні були емігрувати, людей талановитих, яким оточення не дозволяло творити.

«Благодарю тебя, Отчизна! За злую даль благодарю. Тобою полн, тобой не признан Я сам с собою говорю».

Сюїта наповнена трагізмом. Вона — як роздуми про батьківщину у далекій країні. Провідною думкою стало те, що туга за рідним краєм, любов до рідної землі завжди з людьми і вони, ті, хто повинен був не по своїй волі покинути рідні місця, закликають:

«Но зато, о Россия, снесешь слезы. Снесешь траву двух несметных могил, Снесешь дрожжащие пятна березы, Снесешь все то, что я смолodu жил».

Давайте поставимо на програвач яку-небудь платівку Олександра Грядського і уважно послухаємо її. Може, знайдем для себе щось нове! Може по-іншому якимось будемо дивитися накружки! Може ця музика і ці вірші допоможуть нам жити краще!

А. КРАВЧЕНКО.

м. Світловодськ.

Олександр Грядський. Тим, хто цікавиться музикою, сподіваюсь, знайоме це ім'я. Для молодих юнаків та дівчат — це погляд в минуле та зразок сучасної музики. Для більш старшого покоління — спогад про юність, спогад про ту музику, яка існувала на початку 70-х років, яка тоді привернула до себе серця багатьох людей. Музика нова для того часу. Перші кроки нашої, радянської рок-музики. І робив ці кроки він — Олександр Грядський, разом зі своєю групою «Скоморохи». У той час, коли молодь була закохана у неповторні «Бітлз» та інші західні «команди», коли майже всі наші тодішні самодіяльні групи співали пісні англійською мовою, Грядський перший спробував робити рок-музику російською мовою, музику нашу, ні на кого не схожу. І от люди вперше почули її. Мабуть, тому, що прихильниками були прості люди, а противниками якісь адміністративні діячі, ми довгий час не могли слухати цю музику.

9

«МОЛОДИЙ КОМУНАР»

10 червня 1989 року

СВОЇ ПОСЛУГИ ПРОПОНУЄ КІРОВОГРАДСЬКА АВТОМАТИЧНА МІЖМІСЬКА ТЕЛЕФОННА СТАНЦІЯ АМТС-3

Автоматичний міжміський телефонний зв'язок найзручніший та найекономічніший. Він дозволяє абонентів самостійно у зручний для нього час з будь-якого номера АТС міста встановити зв'язок з абонентами інших міст та районів.

При користуванні автоматичним міжміським телефонним зв'язком плата нараховується похвилинно. Тривалість міжміських телефонних розмов по АМТС обмежена до 30 хвилин, після чого відбувається автоматичне роз'єднання. Облік нарахування починається з моменту відповіді абонента, якого викликає.

На розмови, що відбувались через автоматичний зв'язок у робочі дні тижня з 0.00 до 7.00 та з 18.00 до 24.00, а у вихідні та святкові дні цілодобово, діє пільговий тариф.

Нагадуємо порядок набору при з'єднанні через АМТС-3. Для виходу на АМТС-3 необхідно набрати цифру «8», почувши зумер, набрати без зупинки код міста, номер потрібного абонента, потім свій номер телефону, з якого про-

водитьсь набір. Абонентам АТС-2 та АТС-4 набирати свій номер не потрібно. УВАГА! Перед набором власного номера телефону не забудьте набрати додаткову цифру «22». Наприклад, для набору абонента м. Києва 274-09-53 з кіровоградського телефону 3-09-99 набір повинен проводитися в такому порядку:

8+044.2740953.22.30999.

Для виходу в Олександрію на телефон 2-31-11 необхідно набрати:

8+235.23111.22.30999.

При правильному повному наборі почуєте один короткий сигнал, після чого чекайте з'єднання протягом однієї хвилини.

Для абонента Кіровограда 2-22-22 набір повинен проводитися так:

8+235.23111.

Інтервали між набором цифр не повинні перевищувати п'яти секунд. Інакше з'єднання може не відбутися. Для цього радимо заздалегідь виписати цифри в порядку набору.

КОДИ МІСТ ТА РАЙОНІВ, З ЯКИМИ ДІЄ АВТОМАТИЧНИЙ МІЖМІСЬКИЙ ТЕЛЕФОННИЙ ЗВ'ЯЗОК

НАПРЯМ	Код	Номер телефону довідкового бюро АТС
МОСКВА	095	
ЛЕНІНГРАД	812	
КИЇВ	044	212-22-22
Біла Церква	044-63	5-29-99
Бориспіль	044-95	5-55-99
Володарка	044-69	09
Переяслав-Хмельницький	044-67	5-23-79
Фастів	044-65	5-22-22
ДНІПРОПЕТРОВСЬК	056-2	22-22-22
Кринички	0-56-17	2-22-22
Дніпродзержинськ	056-92	3-22-22
Межева	056-70	9-12-22
Новомосковськ	056-12	2-22-22
Павлоград	056-72	6-22-22
П'ятихатки	056-51-0	42-07
Широкі	056-5	2-12-22
ДОНЕЦЬК	062-0	92-22-22
ОДЕСА	048-0	22-22-22
МИКОЛАЇВ	051-0	35-15-55
ЧЕРКАСИ	047-2	22-22-22
Городище	047-34	2-22-22
Звенигородка	047-40	2-22-22
Золотоноша	047-37	2-22-22
Катеринопіль	047-42	2-22-22
Лисянка	047-49	2-22-22
Тальне	047-31	2-22-22
Умань	047-44	2-22-22
Христинівка	047-45	2-22-22
Маньківка	047-48	2-22-22
Чорнобай	047-39	2-22-22
Шпола	047-41	5-22-22
Жашків	047-47	2-22-22
Корсунь-Шевченківський	047-35	2-22-22
ПОЛТАВА	053-22	2-22-22
Гадяч	053-54	2-27-07
Гребінка	053-59	91-108
Диканька	053-51	9-12-55
Карлівка	053-46	2-15-00
Комсомольськ	053-48	2-22-22
Пирятин	053-58	2-03-01
Хорол	053-62	9-10-85
Чутово	053-47	9-11-41
Миргород	053-55	5-31-42
Кременчук	053-66	2-22-22
КИШІНІВ	042-2	22-22-22
Дурлешти	042-68-95	
Бельці	042-31	2-22-22
Бричани	042-47	2-22-22
Вулканешти	042-53	2-22-22
Глодяни	042-49	2-22-22
Дрокія	042-52	2-22-22
Дубосари	042-45	2-22-22
Дондощани	042-51	2-22-22
Єдінці	042-46	2-22-22
Григоріополь	042-40	2-22-22
Кагул	042-39	2-22-22
Калараш	042-44	2-22-22
Каушани	042-43	2-22-22
Кам'янка	042-66	2-22-22
Комрат	042-38	2-22-22

Криуляни	042-48	2-22-22
Леово	042-63	2-22-22
Нові Анени	042-65	2-22-22
Ниспорени	042-64	2-22-22
Резина	042-54	2-22-22
Рибинця	042-55	2-22-22
Сороки	042-30	2-22-22
Страшені	042-37	2-22-22
Тьрасполь	042-33	2-22-22
Телешести	042-58	2-22-22
Унгени	042-36	2-22-22
Флорешти	042-50	2-22-22
Фалешти	042-59	2-22-22
Чадир-Лунга	042-61	2-22-22
Чимшлія	042-41	2-22-22
Суворово	042-42	2-22-22
Шолданешти	042-72	2-22-22
Окниця	042-71	2-22-22
Лазовська	042-62	2-22-22
Тарклія	042-74	2-22-22
Кантемир	042-73	2-22-22
ІВАНО-ФРАНКІВСЬК	034-22	2-22-22
ЛУЦЬК	033-22	4-22-22
РОВНО	036-22	2-22-22
ТЕРНОПІЛЬ	035-22	2-22-22
ТУЛА	087-2	21-73-77
ВОРОНЕЖ	073-2	52-22-22
ЛНПЕЦЬК	074-2	77-22-22
КУЙБИШЕВ	846-2	33-45-83
ПАВЛОВСЬКИЙ ПОСАД	096-43	2-35-07
ГОМЕЛЬ	023-2	99-09-11
ПЕТРОВЗАВОДСЬК	814-22	5-12-01
НОВГОРОД	816-22	9-30-43
ВІННИЦЯ	043-00	2-22-22
Кривий Ріг	067-0	29-22-22
ЧЕРНІГІВ	046-22	2-22-22
ЛЬВІВ	032-2	22-22-22
ХЕРСОН	055-00	2-22-22
ЗАПОРІЖЖЯ	061-2	
Акимівка	061-22	
Бердянськ	061-31	9-12-22
Василівка	061-53	2-22-22
Вольнянськ	061-75	4-22-22
Гуляйполе	061-43	2-22-22
Кам'янка-Дніпровська	061-45	2-22-22
Мелітополь	061-38	2-22-22
Михайлівка	061-42	2-22-22
Нова Миколаївка	061-32	9-12-22
Оріхів	061-44	9-22-22
Пологи	061-41	3-32-22
Приазов'є	061-65	2-22-22
Приморськ	061-33	3-33-33
Чернігівка	061-37	7-22-22
Токмак	061-40	9-12-92
Енергодар	061-78	2-22-22
СІМФЕРОПОЛЬ	081-39	3-22-22
Алушта	065-22	
Бахчисарай	065-60	3-22-22
Білогірськ	065-54	3-22-22
Джанкой	065-59	9-12-22
Євпаторія	065-64	3-22-22
Керч	065-69	3-22-22
Кіровське	065-61	2-22-22
Красногвардійське	065-55	9-12-22
Краснопереконськ	065-56	2-22-22
	065-65	2-22-22

Леніно	065-57	6-02-22
Нижньогірський	065-50	2-12-22
Первомайське	065-529	22-22
Роздольне	065-53	9-12-21
Сакки	065-63	2-42-22
Советський	065-51	9-12-22
Судак	065-66	2-22-22
Феодосія	065-62	3-22-22
Чорноморське	065-58	9-12-22
ХАРКІВ	057-2	32-22-22
Балаклія	057-49	5-22-22
Барвінкове	057-572	30-11
Близнюки	057-542	22-22
Богодухів	057-58	2-22-22
Борова	057-59	6-12-22
Валки	057-53	5-12-22
Великий Бурлук	057-52	5-22-22
Вівчанськ	057-41	2-22-22
Готвальд	057-47	2-22-22
Дворечна	057-50	7-22-22
Дергачі	057-63	3-02-08
Зачепилівка	057-61	5-19-33
Золочів	057-64	2-22-22
Ізюм	057-43	2-22-22
Кегичівка	057-55	2-12-22
Красноград	057-442	22-22
Краснокутськ	057-56	2-22-22
Куп'янськ	057-422	22-22
Лозова	057-452	22-22
Нова Водолага	057-40	2-22-22
Первомайський	057-48	2-22-22
Сахновщина	057-62	
Чугув	057-46	2-20-68
Шевченкове	057-51	5-12-22

КІРОВОГРАДСЬКА ОБЛАСТЬ

Бобринець	257	3-12-22
Вільшанка	250	9-12-22
Гайворон	254	2-12-22
Голованівськ	252	2-14-44
Добровеличківка	253	2-22-22
Долинська	234	2-22-22
Знам'янка	233	5-22-22
Компаніївка	240	9-12-22
Мала Виска	258	9-22-22
Новоархангельськ	255	2-22-22
Новгородка	241	9-16-44
Новомиргород	256	9-22-22
Новоукраїнка	251	2-22-22
Олександрія	235	2-24-74
Олександрівка	242	5-22-22
Онуфріївка	238	9-12-22
Петрове	237	9-12-22
Світловодськ	236	2-22-22
Ульянівська	259	2-12-22
Устинівка	239	4-12-22

ПО ДОВІДКИ ЗВЕРТАТИСЯ ПО ТЕЛЕФОНАХ:
2-58-20, 4-65-41.

Матеріальна відповідальність за міжміські розмови (незалежно від того, хто їх проводить) покладається на власника телефону. Міжміські розмови з квартирних телефонів надаються у кредит. За користування кредитом додатково береться плата в розмірі 5 коп. за кожну розмову.

Кіровоградський міський виробничо-технічний вузол електрозв'язку.
Кіровоградський корпус рекламного агентства.

БОБРИНЕЦЬКЕ СПТУ № 32

ОГОЛОШУЄ ПРИЙОМ УЧНІВ

НА 1989—1990 НАВЧАЛЬНИЙ РІК

Прийом проводиться на такі спеціальності:
тракторист-машиніст широкого профілю (строк навчання — 3 роки, учні одержують загальну середню освіту й суміжні спеціальності водія автомобіля категорії «С» і слюсаря-ремонтника);
механізатор тваринницьких ферм з кваліфікацією електромонтера по ремонту й обслуговуванню устаткування (строк навчання — 3 роки, учні одержують загальну технічну освіту);
тракторист-машиніст (строк навчання — 1 рік);
тракторист-машиніст (строк навчання — 8 місяців).
Без екзаменів до училища приймають юнаків і дівчат зі строком навчання 3 роки на базі 8 класів, на однорічні курси — на базі 8—10 класів; на восьмимісячні курси — на базі 10 класів.

Для вступу необхідно подати такі документи:
про освіту, свідоцтво про народження або паспорт, довідку з місця проживання, три фотокартки 3x4 см, медичну довідку (форма № 086/у).
Початок занять — 1 вересня.
Учні, які вступають на спеціальності зі строком навчання 1—3 роки, забезпечуються чотирьохразовим харчуванням, обмундированням, стипендією, постільною білизною, гуртожитком, підручниками.
Учні, які вступають на восьмимісячні курси, одержують стипендію 96 крб. на місяць, забезпечуються гуртожитком, підручниками.
В училищі працюють гуртки художньої самодіяльності, технічної творчості, предметні гуртки, спортивні секції.
Випускники мають переваги при вступі у вузи.
Адреса училища: Кіровоградська обл., м. Бобринець, вул. Димитрова, 1.

КІРОВОГРАДСЬКЕ СПТУ № 9

ОГОЛОШУЄ ПРИЙОМ УЧНІВ

НА 1989—1990 НАВЧАЛЬНИЙ РІК
НА БАЗІ 10 КЛАСІВ НА ТАКІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ:

радіомеханік по обслуговуванню і ремонту радіотелевізійної апаратури (строк навчання — 2 роки);
кінемеханік (строк навчання — 1 рік);
регулювальник електромеханічних і радіотехнічних приладів та систем (строк навчання — 1,5 року);
слюсар-складальник радіоелектронної апаратури та приладів (строк навчання — 1 рік);
оператор зв'язку з сортувальник поштових відправлень (строк навчання — 1 рік);
електромонтер станційного обладнання телефонного зв'язку (строк навчання — 1 рік);
телеграфіст міжміського телефонного зв'язку (строк навчання — 1 рік);
телеграфіст (строк навчання — 1 рік).
Прийом заяв — до 25 серпня.
Матеріальне забезпечення учнів визначається за встановленим порядком згідно із діючим законодавством, а направлення на навчання підприємствами одержують доплату.
Всі, кому потрібне житло, забезпечуються гуртожитком.
Прийом молоді в училище здійснюється шляхом конкурсного відбору згідно з оцінками в атестаті про освіту після проходження співбесіди з курсу фізики, географії в обсязі програми середньої школи.
Для вступу в училище треба подати: заяву, направлення на навчання від обласного підприємства «Побутрадіотехніка» або обласного підприємства зв'язку, «Кіновідеопрокат», Кіровоградського заводу радіовиробів, атестат (оригінал), довідку з місця проживання, всім фотокартки 3x4 см.
Адреса училища: 316013, м. Кіровоград, вул. Шатяла, 4.
Телефони 3 63 19 3-11-78. Іхати автобусами №№ 101 105, 108 112 або троллейбусами №№ 1, 3, 4, 7 до зупинки «Автовокзал-2».

ОГОЛОШЕННЯ

«МОЛОДИЙ
КОМУНАР»

10 червня 1989 року

3 12 по 18 червня

понеділок

12 ЧЕРВНЯ

▲ ЦТ (I програма)

6.30 — 120 хвилин. 8.35 — Т. Уільямс. «Татуйована троянда». Фільм-вистава МХАТУ СРСР ім. М. Горького. 10.40 — Футбольний огляд. 11.10 — «Русалчині обмінники». Художній телефільм. 1 серія. Прем'єра. 12.25 — Веселі старту. 15.35 — У нас в студії Ірина Беркович (фортепіано). 15.55 — Хроніка наших днів. Кіножурнал. 16.05 — Маленький концерт. 16.20 — Об'єкти. 16.50 — Мультфільми «Казка на колесах», «Казка на колесах продовжує шлях», «Казка в казці». 17.35 — Наратаї. 18.00 — Автопортрет. Ми в економіка. 18.45 — Сьогодні у світі. 19.00 — Через прекрасне — до доброго. Кельнський хор в СРСР. 19.45 — «Русалчині обмінники». Художній телефільм. 1 серія. Прем'єра. 21.00 — «Час». 21.40 — Прожектор перебудови. 21.50 — «Мені Брамса зіграють...». Творчий портрет народного артиста СРСР А. Попова. 23.10 — Сьогодні у світі. 23.25 — Прем'єра документального фільму «Де вихід з лабіринту?». Про необхідність реставрації архітектурних пам'яток Солов'євського монастиря. 9.10 — «Хто увійде в останній вагон». Художній фільм. 1.35 — Новини. 1.40 — «Шенспіріана». Фільм-балет. 2.50 — Це було... було...

▲ УТ

16.00 — Новини. 16.40 — Грають юні музиканти. 17.10 — Резерв. 17.15 — Телепост на будівництві Орловського цегельного заводу на Одещині. 17.30 — Фільм-концерт. 18.00 — Для дітей. «Співучі нотки». 18.30 — День за днем». (Кіровоград). 18.50 — Мультфільм «Шаро — фотограф». (Кіровоград). 19.00 — Актуальна камера. 19.30 — «Час рішення, час дій». «Спільне радянсько-австрійське підприємство «Інтерфакел». 20.00 — Авторські пісні Едуарда Драча. 20.30 — «Довір'я». Огляд листів. 20.45 — На добраніч, діти! 21.00 — «Час». 21.40 — Прожектор перебудови. 21.50 — Все про кіно. 23.00 — Вечірній вісник.

▲ ЦТ (II програма)

8.00 — Гімнастика. 8.15 — «Пол Куликов». Науково-популярний фільм. 8.45 — Пісня далека і близька. 9.25 — Італійська мова. 9.55 — «Гостя з майбутнього». Художній телефільм для дітей. 1 серія. 11.00 — Новини. 11.10 — Спортивна арена. Прем'єра документального фільму «Сьома краща». «Наймолодша». 11.40 — До Концертного залу ім. П. Чайковського — за запрошує ансамбль «Росія». Солістка Л. Зікіна. 12.40 — Мультфільм. 13.00 — Новини.

17.00 — Новини. 17.15 — 3 фонді ЦТ. Художній телефільм «Перед екзаменом». 19.20 — Мультфільм. 19.30 — Телестудії міст РРФСР. «Один щасливий день». Програма Хабаровського телебачення. 20.00 — Вечірня назка. 20.15 — Спортивне орієнтування. XX масові змагання на приз телебачення. 20.30 — Боротьба самбо. Чемпіонат СРСР. 21.00 — «Час». 21.40 — Прожектор перебудови. 21.50 — Виступ ансамблю «Фіеста Філіппіна». 22.20 — 3 фонді ЦТ. «Перед екзаменом». Художній телефільм. 23.25 — Ранкова пошта (повтор). 23.55 — Новини.

вівторок

13 ЧЕРВНЯ

▲ ЦТ (I програма)

6.30 — 120 хвилин. 8.35 — «Мені Брамса зіграють...». 9.55 — Очевидне — неможливе. 10.55 — Це було... було... 11.10 — «Русалчині обмінники». Художній телефільм. 1 і 2 серії. 15.35 — Концерт ансамблю пісні і танцю «Сибір». 16.05 — Прем'єра документального фільму телестудії країни «Банк». «Медитація». 16.35 — Грає А. Норсанов (скрипка). 16.55 — Мультфільми творчого об'єднання «Екран». «Пригоди Домовенка». «Дім для Кузьки». «Казка на Наташі». 17.40 — Хор плюс ми. 18.15 — Прем'єра документального фільму «Слово про Кирила і Мефодія». 18.45 — Сьогодні у світі. 19.00 — Рух без небезпек. 19.30 — «Елегія». Мультфільм для дорослих. 19.40 — Хвилини поезії. 19.50 — «Русалчині обмінники». Художній телефільм. 2 серія. Прем'єра. 21.00 — «Час». 21.40 — «Чортове колесо». Музично-інформаційна програма. 22.50 — Актуальний об'єкт. Прем'єра документального телефільму «Конкурент виходить з тіні». 23.25 — Сьогодні у світі. 23.40 — «На арені — Луріх». Художній фільм. 1.00 — Новини. 1.05 — Спортивна програма. 1.35 — «Маріца». Художній телефільм.

▲ УТ

9.00 — Новини. 9.20 — Доброго вам здоров'я. Фізкультура і спорт для людини. 9.50 — Художній фільм «Храни мене, мой талісман». 11.00 — Все про кіно. 12.10 — Новини. 16.30 — Новини. 16.45 — Для дітей. «Веселка». 17.15 — Фанти свідчать. Біль і пам'ять гити п'яцької. 17.40 — Передача-Лауреат Республіканського конкурсу молодіжних телевізійних передач. 18.00 — Документальний телефільм «Як по нотах». 18.30 — Співає О. Устинова. 19.00 — Актуальна камера. 19.30 — «Стосується кожного». Відповіді на запитання телеглядачів. 20.45 — На добраніч, діти! 21.00 — «Час». 21.40 — Художній телефільм «Чужа дружина та чоловік під ліжком». 22.45 — Вечірній вісник.

▲ ЦТ (II програма)

8.00 — Гімнастика. 8.15 — «Діти галактики». Науково-популярний фільм. 9.20 — Французька мова. 1 рік навчання. 9.55 — «Гостя з майбутнього». Художній телефільм для дітей. 2 серія. 11.00 — Новини. 11.10 — Французька мова. 2 рік навчання. 11.40 — Пісні гір. 12.10 — Мультфільм. 12.30 — Ритмічна гімнастика. 13.00 — Новини. 17.00 — Новини. 17.10 — «Спалені мости». Художній телефільм. Прем'єра. 18.50 — Мультфільми «Хитра ворона», «Морепавання Солнишкіна». 19.15 — Додаток до програми «...До шістнадцяти і старші». 20.00 — Вечірня назка. 20.15 — «Сибір на екрані». Кіножурнал. 20.30 — Ритмічна гімнастика. 21.00 — «Час». 21.40 — «Спалені мости». Художній телефільм. 21.50 — «Спалені мости». Художній телефільм.

настига. 21.00 — «Час». 21.40 — «Спалені мости». Художній телефільм. 1 серія. Прем'єра. 23.20 — Баскетбол. Чемпіонат Європи. Жінки. Збірна СРСР — збірна ЧССР. 0.00 — Новини.

середа

14 ЧЕРВНЯ

▲ ЦТ (I програма)

6.30 — 120 хвилин. 8.35 — Мультфільми. 9.05 — Актуальний об'єкт. 9.40 — «Навіоло світу». Альманах. 10.40 — VIII Міжнародний фестиваль телепрограм народної творчості «Веселка». ЧССР. 11.15 — «Русалчині обмінники». Художній телефільм. 2 і 3 серії. 15.35 — Музична скарбниця. Твори Е. Гріга і Я. Сібелюса. Виконують народна артистка Грузинської РСР Е. Вірсадзе і Великий симфонічний оркестр Держтелерадіо СРСР. 16.30 — Прем'єра документального телефільму «Директор». 16.50 — Мультфільми творчого об'єднання «Екран»: «Вухань», «Вухань та його друзі», «Ян гусеня на листі пожував». 17.30 — Життя, віддане пісні. 17.55 — Батьківщина, улюблена моя. Фотокурс. 18.00 — Прогрес. Інформація. Реклама. 18.45 — Сьогодні у світі. 19.00 — Передача про творчість художника-авангардиста з ФРН Юнкера. 19.30 — Мультфільми для дорослих. 19.45 — «Русалчині обмінники». Художній телефільм. 3 серія. Прем'єра. 21.00 — «Час». 21.40 — Прожектор перебудови. 21.50 — Сходинки. Художньо-публіцистична програма. 23.20 — Сьогодні у світі. 23.35 — «Погана хороша людина». Художній фільм. 1.11 — Новини. 1.16 — Запрошення на вечір. Е. Петросян.

▲ УТ

9.00 — Новини. 9.20 — Село і люди. Перспективи будівництва на селі. 9.50 — Художній фільм для дітей. «Дивак з п'ятого «В»». 11.15 — Програма «Братерство». 12.00 — Новини. 16.30 — Новини. 16.45 — Сонячне коло. 17.10 — Документальний фільм «Пам'ятники». 17.20 — Екран молодих. 18.00 — Концерт Буковинського ансамблю пісні і танцю. 18.30 — День за днем. (Кіровоград). 18.50 — Наші оголошення. (Кіровоград). 19.00 — Актуальна камера. 19.30 — Оперативний пост АН. 19.40 — Перлини душі народної. 20.15 — Усім миром. Громадсько-політична програма. 20.45 — На добраніч, діти! 21.00 — «Час». 21.40 — Прожектор перебудови. 21.50 — Молодіжна студія «Гарт». 23.05 — Вечірній вісник.

▲ ЦТ (II програма)

8.00 — Гімнастика. 8.15 — «Академія наук Росії». Науково-популярний фільм. 8.45 — Вас запрошує Зразково-показовий оркестр Комендатури Московського Кремля. 9.25 — Німецька мова. 1 рік навчання. 9.55 — «Гостя з майбутнього». Художній телефільм для дітей. 3 серія. 11.00 — Новини. 11.10 — Німецька мова. 2 рік навчання. 11.40 — Концерт оркестру народних інструментів Сумського виробничого об'єднання. 12.00 — Прем'єра документального фільму «Портрет на фоні ранкових газет». 12.30 — Мультфільми «Про Віру і Анфісу», «Віра і Анфіса гасять пожежу», «Віра і Анфіса на уроці в школі». 13.00 — Новини. 17.00 — Новини. 17.10 — «Спалені мости». Художній телефільм. 2 серія. 19.00 — Телестудії міст РРФСР. Тайговий синдром. Програма Тюменської студії телебачення. 20.00 — Вечірня назка. 20.15 — Прем'єра документального фільму «Хрещений осолоно». 20.25 — Російські сезони у Парижі. 21.00 — «Час». 21.40 — Прожектор перебудови. 21.50 — «Спалені мости». Художній телефільм.

2 серія. 23.50 — Баскетбол. Чемпіонат Європи. Жінки. Збірна СРСР — збірна Італії. 23.40 — Новини.

четвер

15 ЧЕРВНЯ

▲ ЦТ (I програма)

6.30 — 120 хвилин. 8.35 — Мультфільм. 9.05 — Сходинки. Художньо-публіцистична програма. 10.35 — Концерт татарської фольклорної музики. 11.00 — «Русалчині обмінники». Художній телефільм. 3 серія. 15.35 — Прем'єра фільму-концерту «Міоріца». 16.05 — Прем'єра документального фільму телестудії країни. 17.00 — Мультфільми творчого об'єднання «Екран»: «По дорозі з хмарами», «Подарунок для слона», «Снарб». 17.30 — Грає Н. Власенко (фортепіано). 18.00 — ...До шістнадцяти і старші. 18.45 — Сьогодні у світі. 19.00 — Влада — Рада. 19.30 — Пісня-89. 19.50 — «Русалчині обмінники». Художній телефільм. 4 серія. Прем'єра. 21.00 — «Час». 21.40 — Фільми кінорежисера О. Сокурова. «Дні затемнення». Художній фільм. 1 і 2 серії. Вперше. 23.55 — Сьогодні у світі. 0.10 — «Державний кордон». Телефільм. Фільм 1. «Ми наш, ми новий...». 1 і 2 серії. 2.20 — Новини. 2.25 — Російський музей. Об'єднання «Світ мистецтва» і «Спілка російських художників». 3.05 — Це було... було...

▲ УТ

9.00 — Новини. 9.20 — Екран молодих. 9.50 — Для дітей. «Канал» «Д». 11.20 — В Концертних залах України. Ленінградський камерний оркестр. 12.05 — Новини. 16.30 — Новини. 16.40 — Для дітей. «Веселка». 17.10 — Музичний фільм «Споми про Лисенка». 17.30 — Шляхом оновлення. Фільм «Укр-аполь». 18.00 — Телефільм. (Кіровоград). 18.20 — Реклама. 18.30 — Фільм-концерт. 19.00 — Актуальна камера. 19.30 — Екран молодих. (Кіровоград). 20.45 — На добраніч, діти! 21.00 — «Час». 21.40 — Чемпіонат СРСР з футболу. «Динамо» (Київ) — «Зеніт». В перерві — 22.35 — Вечірній вісник.

▲ ЦТ (II програма)

8.00 — Гімнастика. 8.15 — «Як стати багатим». Науково-популярний фільм. 8.45 — Концерт російського народного хору Держтелерадіо СРСР. 9.30 — Іспанська мова. 1 рік навчання. 10.00 — «Гостя з майбутнього». Художній телефільм для дітей. 4 серія. 11.00 — Новини. 11.10 — Іспанська мова. 2 рік навчання. 11.40 — «Всі да чотирьох». Фільм-концерт. 12.25 — Мультфільми «Бур'янка з Масльонкіна». «Казка про попа і наймита його Балду». 13.00 — Новини. 17.00 — Новини. 17.15 — «Калімерас — здрастуйте». Про і фольклорне свято греків Приазов'я. 17.50 — «Мун-скорход». Мультфільм. 18.05 — Держтелерадіо Марійської АРСР. Програма Марійського телебачення. 19.00 — Арена. Спортивна програма. Частина 1. 20.00 — Вечірня назка. 20.15 — Арена. Спортивна програма. Частина 2. 21.00 — «Час». 21.40 — Звучать спогади. Кіноконцерт. 22.35 — Новини. 22.45 — Футбол. Чемпіонат СРСР. Огляд ігор 14 туру.

п'ятниця

16 ЧЕРВНЯ

▲ ЦТ (I програма)

6.30 — 120 хвилин. 8.35 — Футбол. Чемпіонат СРСР. Огляд ігор

14 туру. 10.05 — «Пори року. Червень». 11.05 — Пісні-мости. Музичний телефільм Москва — Дуйсбург (ФРН). 12.35 — «Русалчині обмінники». Художній телефільм. 4 серія. 15.35 — Фільм — дітям. «Літо Сахата». 16.40 — «Перетворювачі землі». Документальний фільм. 17.00 — Співає Б. Ніколаєв. 17.35 — Мультфільми «Олексійкові назки», «Чортеня № 13», «Лапочка». 18.00 — Наука: теорія, експеримент, практика. 18.45 — Сьогодні у світі. 19.00 — Прем'єра мультфільму для дорослих. «Як стати людиною?». 19.20 — Щоденник VI Міжнародного конкурсу артистів балету у Москві. Підсумки першого туру. 19.50 — Прем'єра документального телефільму «Прийма про воскресіння». Про видатного російського мислителя М. Федорова. 1 серія. 21.00 — «Час». 21.40 — Прожектор перебудови. 21.50 — 2 серія документального телефільму «Прийма про воскресіння». 22.40 — Це було... було... 23.00 — Погляд. 0.45 — «Державний кордон». Телефільм. Фільм 2 — «Мирне літо 21 року». 1 і 2 серії. 2.56 — Новини. 3.01 — Прекрасні мелодії. Я. Штраус.

▲ УТ

9.00 — Новини. 9.20 — Е. Шварц. «Кришталевий червонець». Музична вистава для дітей. (Кіровоград на Республіканське телебачення). 11.00 — Виробнича гімнастика. 11.10 — Молодіжна студія «Гарт». 12.25 — Новини. 16.30 — Новини. 16.40 — «Господарем на землі». Кооперативні та арендні відносини в Кришчанському районі Дніпропетровської області. 17.20 — Екологія — турбота спільна. У Криму, в Керчі. 18.00 — Фільм-концерт. «І. Пономаренко». 18.30 — Інформаційно-публіцистична програма «Тиждень». (Кіровоград). 19.00 — Актуальна камера. 19.30 — Художній фільм «Король лір». 1 серія. 20.40 — «Кітваскандинав». Реламна експрес-інформація. 20.45 — На добраніч, діти! 21.00 — «Час». 21.40 — Прожектор перебудови. 21.50 — Художній фільм «Король лір». 2 серія. 22.55 — Новини.

▲ ЦТ (II програма)

8.00 — Гімнастика. 8.15 — «Поштів про швейцарські письмена». Науково-популярний фільм. 8.45 — Закарпатський візерунок. 9.20 — Англійська мова. 1 рік навчання. 9.55 — «Гостя з майбутнього». Художній телефільм для дітей. 5 серія. 11.00 — Новини. 11.10 — Англійська мова. 2 рік навчання. 11.40 — Концерт музичного фольклору народів РРФСР. 12.15 — Мультфільм. 12.30 — Ритмічна гімнастика. 13.00 — Новини. 17.00 — Новини. 17.15 — Фільми студій союзних республік. «Шанира». Художній телефільм. Прем'єра. 18.25 — «У саду чи на городі». Документальний телефільм. 18.45 — Мультфільм. 19.00 — Це ви можете. Про резерви і можливості людини. 19.30 — Ритмічна гімнастика. 20.00 — Вечірня назка. 20.15 — Жанко Ражан співає й роздумує. Про творчість популярного югославського естрадного виконавця. 21.00 — «Час». 21.40 — Прожектор перебудови. 21.50 — Фільми студій союзних республік. «Шанира». Художній телефільм. Прем'єра. 23.00 — Новини.

субота

17 ЧЕРВНЯ

▲ ЦТ (I програма)

6.30 — 120 хвилин. 8.35 — Наш сад. 9.05 — Грають М. Рожнов і ансамбль «Росія». 9.30 — «Музика». Мультфільм. 9.35 — Людина.

Земля. Всесвіт. 10.35 — «Згадуєш Калгарі». 11.05 — Поезія. Віктор Мамонов. 11.25 — До національного союзя Ісландії. Кінопрограма. 11.55 — Ваш вихід, артисте. Любова і Віктор Анісімови. 12.15 — Мультфільм. 12.50 — Кіномистецтво союзних республік. 13.55 — В країнах соціалізму. 14.25 — Виступають фольклорний ансамбль і ансамбль «Маланка» м. Москви. 14.40 — Фільми режисера Т. Онеєва. «Вилонися вогню». Художній фільм. 16.05 — У світі тварин. 17.05 — «Старі». Документальний фільм. 17.20 — Оперета, оперета. 18.20 — Прем'єра мультфільму «Мана». 18.40 — Міжнародна програма. 19.40 — Сімейний екран. «Ласкаво просимо, або Стороннім вхід заборонено». Художній фільм. 21.00 — «Час». 21.40 — Пісня-89. 22.50 — Спорт для всіх. 23.05 — Всесвітній конкурс краси Лас-Вегас-89. 0.00 — «Державний кордон». Телефільм. Фільм 3 — «Східний рубіж». 1 серія. 1.15 — Новини. 1.20 — Навколо світу. 2.50 — Маленький концерт.

▲ УТ

9.00 — Новини. 9.20 — Ритмічна гімнастика. 9.50 — Концерт духової музики. 10.15 — Телефільм «Куди пішов Ірнуем». 11.30 — До дня медичного працівника. Доброго вам здоров'я. 12.00 — «Голос». Поетеси Г. Світличної. 13.00 — Новини. 13.15 — З. Зборовський. «Розлучення по-Варшавськи». Вистава Донецького українського музично-драматичного театру імені Артема. 15.05 — «Урок без дзвоника». Бузьківська сільська школа на Львівщині. 15.35 — Грані пізнання. Роздуми вчених про реформу політичної системи. 16.20 — Фільм-концерт. «Поет, море і натхнення». 17.00 — «Суботні зустрічі». На прямому зв'язку — члени колегії прокуратури УРСР. 18.30 — Українські мелодії. 18.45 — Скарби музеїв України. Невідомий художник «Благоощення». 19.00 — Актуальна камера. 19.30 — До 50-річчя возз'єднання Західної України з Українською РСР, у складі СРСР. «Ой, піду я в Бориславку». Телевистава. 20.45 — На добраніч, діти! 21.00 — «Час». 21.40 — Вперше на екрані УТ. Художній фільм «Повернення резидента». 1 серія. 22.45 — Вечірній вісник.

▲ ЦТ (II програма)

8.00 — Гімнастика. 8.20 — Сільська година. 9.20 — По Радянському Союзу. 9.45 — Виступає самодіяльний камерний оркестр Будинку культури «Жовтневий». 10.15 — Прогрес. Інформація. Реклама. 11.00 — Новини. 11.10 — «Швидше за власну тінь». Художній фільм з субтитрами. 12.40 — Прем'єра документального фільму «Казенна дорога». 13.00 — Новини. 13.10 — Мультфільм. 13.55 — Держтелерадіо Північно-Осетинської АРСР. 14.25 — Чемпіонат США з баскетболу серед професіоналів НБА. 15.25 — Телевізійний музичний абонемент. 16.10 — Фільм — дітям. «У краю сокола». Художній телефільм. 1 і 2 серії. 18.00 — «Балхаш. Доля озера». 18.45 — ...До шістнадцяти і старші. 19.30 — Плавання. Чемпіонат СРСР. 20.00 — Вечірня назка. 20.15 — Під знаком П. Частина 1. 21.00 — «Час». 21.40 — Під знаком П. Частина 2 і 3. У перерві — 23.25 — Відлуння: події тижня. 0.25 — Баскетбол. Чемпіонат Європи. Жінки. Півфінал.

неділя

18 ЧЕРВНЯ

▲ ЦТ (I програма)

8.05 — Ритмічна гімнастика. 8.35 — «Крихітка Єнот». Мультфільм. 8.45 — Тираж «Спортлото». 9.00 — З ранку раненько. Розважально-пізнавальна передача для дітей. 10.00 — Служу Радянському Союзу! 11.00 — Ранкова пошта. 11.30 — Клуб мандрівників. 12.30 — Дитяча інформаційно-публіцистична програма. 14.00 — Музичний кіоск. 14.30 — Здоров'я. 15.30 — Концерт заслуженої напелі бандуристів УРСР. 16.00 — Прем'єра документального телефільму «Прогаяння». 16.25 — VIII Міжнародний фестиваль телепрограм народної творчості «Веселка». ПНР. 17.00 — Сільська година. 18.00 — Міжнародна панорама. 18.45 — Недільний кінозал. «Довірливий дракон». Мультфільм. «Що рік прийдешній нам готує?». Документальний фільм. 19.30 — «Вірна рука — друг індійців». Художній фільм. Вперше. 21.00 — «Час». 21.40 — Здрастуйте, лікарю! 21.55 — Футбольний огляд. 22.25 — Великий симфонічний оркестр Держтелерадіо СРСР у Японії. 23.25 — «Державний кордон». Телефільм. Фільм 3 — «Східний рубіж». 2 серія. 0.40 — «Ранкова пошта» в гостях у «Східців Якоба».

▲ УТ

9.00 — Новини. 9.20 — Ритмічна гімнастика. 9.50 — «У неділю, вранці». Інформаційно-музична програма. 10.50 — Фільм студії «Укртелефільм». «Рота імені Шевченка». «Відродження пісень». 11.40 — Республіканське дитяче свято пісні в Полтаві. 12.40 — Новини. 12.50 — 3 концерти XVII Всесоюзного фестивалю мистецтва «Київська весна». 14.00 — Для дітей. «Канал» «Д». 15.30 — Село і люди. 16.00 — Слава солдатська. 17.00 — Ви нам писали. 17.30 — Телеспорт-арена. 18.00 — Мультфільм на замовлення. 19.00 — Актуальна камера. 19.30 — М. Булгаков. «Морфій». Прем'єра телевистави. 20.45 — На добраніч, діти! 21.00 — «Час». 21.40 — Художній фільм. «Повернення резидента». 2 серія. 22.45 — Вечірній вісник.

▲ ЦТ (II програма)

8.00 — На зарядну, ставай! 8.15 — Грає Е. Москвітін (арфа). 8.25 — «Шанира». Художній телефільм. 9.35 — До Дня медичного працівника. «Сестри». Документальний телефільм. 10.25 — Держтелерадіо Латвійської РСР. «Право на вибір». Програма Ризької студії телебачення. 11.00 — Новини. 11.10 — «Біжи, струмон». Мультфільм. 11.30 — Клуб мандрівників. 12.30 — «Варіації на балетні теми». Фільм-концерт. 13.00 — Новини. 13.10 — Показують театри країни. В. Черних, М. Захаров. «Проводимо експеримент». Фільм-вистава. 15.40 — «Стріла летить у назку». Мультфільм. 16.05 — Вільна боротьба. Чемпіонат СРСР. 16.35 — Кінопубліцистика союзних республік. 17.00 — Новини. 17.10 — Після лекції. 17.50 — Мультфільм. 18.10 — Мої улюблені арії. Вональних вечір О. Образцової. 19.25 — Діюві особи. «Хто винний?». 20.00 — Вечірня назка. 20.15 — Плавання. Чемпіонат СРСР. 20.45 — Співає і танцює молодість. 21.00 — «Час». 21.40 — Здрастуйте, лікарю! 21.55 — Ілюзіон. Художній фільм «Везприданниця». 23.40 — Це хвилює світ. 23.55 — Баскетбол. Чемпіонат Європи. Жінки. Фінал.

НА ДОЗВІЛЛІ

СЦЕНА, ЕКРАН, АРЕНА

Усі, хто кохався на прекрасному, пев'ячому жанрі старовинного романсу, ностіжайте до театру імені Кропивницького. 10 червня — тільки один раз за період гастролей криворізькі митці запрошують на «ВЕЧІР СТАРОВИННОГО РОМАНСУ». ПОЧАТОК О 19 ГОДИНІ.

11 ЧЕРВНЯ на вас чекає прем'єра комедії Альдо Ніколаї «Любов до гроба» цього ж театру. Початок вистави О 12-й І 19 ГОДИНІ.

14 ЧЕРВНЯ до Кіровограда завітає лауреат джазових фестивалей, відома група «АРХАНГЕЛЬСЬК» (лідер — В. Резницький). В її програмі — блюзи, кантрі, рок-н-рол та інші види джазової музики. О 19 ГОД. 30 ХВ. концертний зал обласної філармонії чекає любителів джазу.

Карний розшук повідомляє:

Відділом карного розшуку УВС Вінницької області розшукується небезпечний злочинець Дудкевич Віктор Онурійович, 1927 року народження, українець, не одружений, раніше неодноразово засуджуваний, що вчинив ряд тяжких злочинів на території Вінницької і Житомирської областей.

Його прикмети: зріст — 160—165 см., міцної статури, сутулий, волосся темно-руське, лобове обличчя обличчя овальне, смагляве, очі малі, темні, має зуби з білого металу.

Прооперований з приводу гострої затримки сечі, постійно носить у правій кишені сечозбірник з трубкою.

Озброєний ніжом-фінкою, ножові удари в живіт наносить несподівано, «тичком».

Має паспорт серії У-АМ № 603376, виданий Козятинським РВВС 31 жовтня 1979 року. Може проживати під чужим прізвищем у самотніх жінок, займатися перепродажем носильних речей, знаходитись на лікуванні в медучрежденнях.

При встановленні розшукуваного злочинця карний розшук просить повідомити в найближчий відділ міліції. Телефон чергової частини УВС обласного м. Кіровограда 97-7-02, 97-3-02.

Феномен свердловського року, або БЕЗ «НАУТІЛУСА»

Свердловські рок-бригади здійснили свій прорив на всесоюзну сцену завдяки групі, яку особливо рекомендувати не потрібно. Якщо поспитати людину, яка не дуже розбирається в музиці, — вона зуміє пригадати ту чи іншу пісню славного «Наутілуса Помпіліуса» (або просто «Нау»). Стрімко здобувши вершину хіт-парадів країни у 1987 році, «Нау» алевнено продовжив свій успіх гастролями по Радянському Союзу і за кордоном.

Але з кінця минулого року «Наутілус» загубився десь у Москві, не повернувшись додому на Урал. Через цю подію чимало хто наклав хрест на свердловський рок. Але й без флага він не пішов на дно...

Прогресивна англійська письменниця Агата Крісті знайшла своє друге життя на радіофакультеті Уральського політехнічного інституту (правда, спочатку під псевдонімом «ВІА РТФ УПІ») і навіть поповнила величезну гору своїх детективів магнітофонним альбомом «Якщо...». А після четвертого альбому «Другий фронт» (січень 1988 року) група «Агата Крісті» почала активно концертувати містами країни, викликаючи або зневажливі гримаси «знавців» рок музики з місцевої преси, або ж — відверті овації.

«Криваві бабуся» встигла написати понад сто романів. Навряд чи свердловська «Агата Крісті» зуміє перевищити цей рекорд. Та стимулює: хлопці творчі, активні, завжди шукають свій неповторний шлях. Запам'ятайте нішній склад «А. К.»: Вадим та Гліб Самойлови — гітара, вокал, бас, Олександр Козлов — клавішні, Петро Май — барабани.

Під час поїздки до Свердлов-

ська мені здалося, що написав «Чай-ф» на свердловських зелених парканах зустрічається частіше, ніж «Спартак — чемпіон!». Та якщо спитати лідера групи Володю Шахріна про гастролі тільки в цьому році, він збентежиться — дома «Чай-ф» бував найменше: виступи «на ура!» в Москві, Казані, Києві, записи на ЦТ і Всесоюзному радіо... Чимало було різного, а постійним одне: правдиві, простувато-«гуморні» пісні Шахріна. «Чай-ф», за власним визначенням грав «чпок-рок». Є й інші формулювання. У Вільносі на «Рок-форумі-88» їхній стиль визнали, як «рок-біт-недопанк». Та ближче за всіх до «Чай-ф» — славнозвісні «Роллінг Стоунз» й дідусь світового року Чак Беррі. Альбоми групи — «Життя в червоному смоці», «Дермантин», «Дуля з маком», «Колись увечері в Свердловську».

«Кабінет» — ще одна свердловська група, до назви якої проситься префікс «супер». Вона добре відома не тільки в СРСР а й за кордоном. «Кабінет» сам про себе говорить так: «Терпіння з клеймом 77-го року й фатальне незвезіння; нерівна боротьба з відділами культури всіх рангів; легенда про батьківство серед свердловського року; важкий модерн уральської глибини...». А ще — хлопці з «Кабінету» вміють робити музику. Приклад — аранжування мюзиклу «Кінець світу».

Дивний факт: ледь жінки починають грати рок — віддають перевагу його найважчим ритмам. Можливо, у групі «Ева» — це природна реакція на власну школу» (до 1987 року дівчата з «Еви» грали у цукрово-маришадному ВІА «Ніжність», «Ева» — володар «Призу глядацьких сим-

патії преси» фестивалю «Металопластика-88». А ще — володар Любові Трифанової, Ольги Уфімцевої, Ольги Надточій і Наталі Тертиної.

Та не «Ева», а «Настя» — унікальне явище свердловського року. В Насті Полевої — своя музика, свій голос, своя манера виконання. Пригадайте — «Кліпсоналіпс» або «Вниз за течією небів». Ці пісні в стилі «арт-нювейв» були дійсним подарунком любителям цього стилю в альбомі «Тацу».

Та свердловський рок не закінчується й на цьому.

«Прапор» — не іграшка, а запис життя («На выбранной дороге зубами, но держись» — своєрідний гімн групи). Головний напрям «Прапора» в музиці — ненависть до фашизму будь-якого кольору.

«Відоображення» — група повністю закохана у безумство веселих Леннона-Маккарті. Їхній стиль — щось середнє між «постпанком», «новим хвилею» й старим добрим рок-н-роллом.

«Вадим Кукушкін та оркестр» — жорстокий міський рок.

«Квітневий марш» створює для свердловської рок-сцени трохи хуліганську «панк-хвилеву» дію з чудовими віршами Євгена Кормільцева.

А про «Водоспади ім. Вахтанга Кікабідзе» лише нагадаємо, адже розказувати про них можна довго, весело і без усякого бажання зупинитись. Їхній «фолк-рок-панк-шоу» описати неможливо — це треба бачити.

Отже, свердловський рок — без «Нау». Але ж — із «Чай-фом», «Настею» і «Кривавою бабусею». І ще — з власним феноменом.

С. БОНДАРЕНКО.

поради

НАПРИКІНЦІ ТРАВНЯ
ПОЧАЛОСЯ МАСОВЕ ДО-
СТИГАННЯ ПОЛУНИЦЬ.
ПРОПОНУЄМО РЕЦЕПТИ
ДЕЯКИХ ЗАГОТОВКИ.

КОМПОТИ

Ягоди переберіть, підкладаючи незрілі або перезрілі і пошкоджені, перемиїте їх і почистіть. У півлітрову банку сипте 2 столові ложки цукру-піску, покладіть прошарок ягід, знову сипте цукром і т. д. Банки заповніть ягодами та цукром доверху, прикрийте рушником і залиште на 2—3 години.

Коли ягоди виділять сік і осядуть, банки накрийте заздалегідь підготовленими металевими кришками, поставте їх у широкую нагріту з водою. Рівень води повинен бути на 3 см нижче горловини банки. Каструлю накрийте кришкою і при слабкому кипінні компот стерилізуйте 35 хвилин. Потім банку закрийте.

На півлітрову банку — 6—8 ложок цукру.

Підготовлені ягоди переберіть цукром і поставте їх на холод на 12—24 години (в холодильнику або в ванну з холодною водою). В емальовану миску налейте воду, кладіть ягоди з цукром, додайте решту цукру і поставте на малий вогонь. Знімаючи піну, доведіть до кипіння і проваріть не більше 15 хвилин. Гарячим компот розлийте у банки і закрийте металевими кришками.

На 4 кг чишених ягід — 2 кг цукру і 5 столових ложок води.

Заздалегідь підготовлені ягоди засипте цукром у співвідношенні 1:1. Витримайте 3—4 години (полуниця має виділити сік). Проваріть ягоди на сильному вогні 5 хвилин, додайте лимонної кислоти (на кожні 1,5 кг цукру — чайну ложку). Знову доведіть до кипіння і гарячим розлийте у банки. Закрийте металевими кришками.

ЦЕЙ КОМПОТ ДОВГО ЗБЕРІГАЄ ЯСКРАВИЙ КОЛІР ЯГІД ТА СИРОПУ.

ВАРЕННЯ

Перебрані і помиті ягоди покладіть у миску і залийте гарячим цукровим сиропом. Витримайте 4 години, а потім проваріть на малому вогні 30 хвилин. Відставте на 2 години і знову проваріть 30 хвилин. Ще через 2 години доваріть варення до готовності (крапля сиропу на тарілці не повинна розтікатися). Гарячим розлийте його в банки, закрийте металевими або поліетиленовими кришками.

Ягоди чишені — 5 кг, цукру — 6 кг.

ЖЕЛЕ

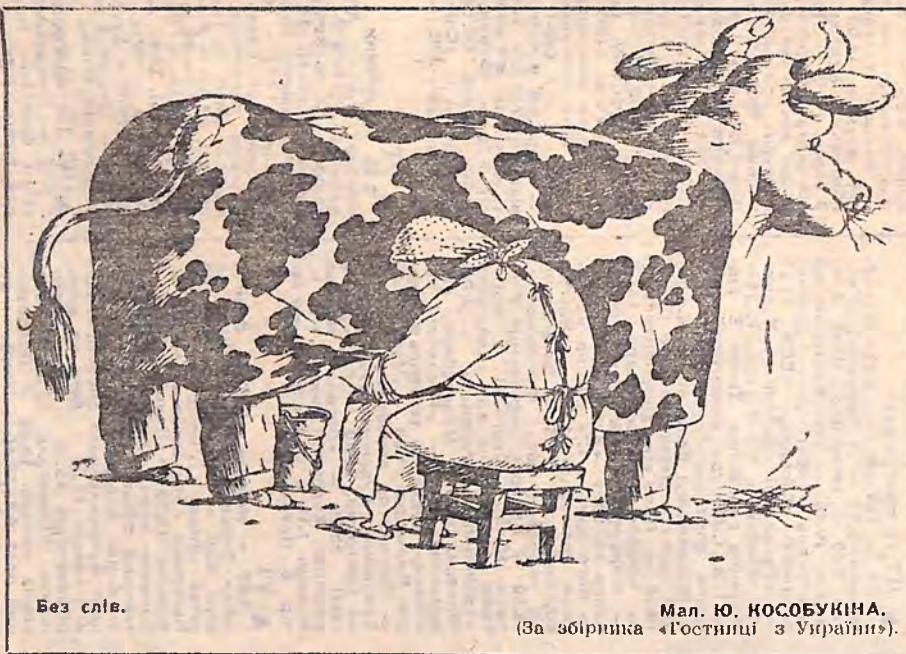
З очищених ягід віджміть сік. У нього всипте цукрову пудру, помішайте дерев'яною лопаткою. Через 2—3 години желе застигає і нагріте зварене, але останнє поступається і кольором, і ароматом. Можна подати на десерт або закрутити у банки для зберігання.

Сік полуницяний — 1 літр, цукрова пудра — 1 кг.

ВІДРИВНИЙ ТАЛОН — ДЛЯ ВСІХ

Прем'єра «Відривного талона» не викликала тієї зливи читачських відгуків, на яку ми розраховували. І все ж вона послужила зайвим підтвердженням, що думка редакційних працівників не завжди збігається із думкою читача. З матеріалів, які не були відзначені на редакційних летучках, але сподобалися читачам, найчастіше зустрічаються «Біцилін після «Фонтану», «Тане кохання фронтове» (№ 19), «Про честь мундира і не тільки» (№ 13). На жаль, ті з читачів, хто відзначив ці матеріали, не врахували, що ми вибирали минулого разу кращі лише з квітневих публікацій «Молодого комунара». А тепер —

Будьте уважні! Визначаємо читачську оцінку публікацій травня. Принцип — той самий. Але, перш, ніж подати черговий талон, кілька слів про «приз читачських симпатій» квітня. Він дістався статті «Чи перекупляємо кліпи?» Н. Даниленко та П. Селецького (№ 14) і поетичний добірці М. Пироженка, надрукований у № 18. Ми дякуємо Ю. Радзівському та Марії Сотник з Кіровоградського, Ірині Івко з Онуріївського, Оксані Підрізі з Новоукраїнського районів, С. Бонфельду з Кіровограда та багатьом іншим. Запрошуємо усіх і надалі не пропускати нагоди взяти участь у нашому «Відривному талоні».

Без слів.

Мал. Ю. КОСОВУКІНА.
(За збірку «Гостинці з України»).

ВІДРИВНИЙ ТАЛОН ЗА ТРАВЕНЬ

Матеріали, відзначені на редакційних летучках, (які з них, на твою думку, кращі)						Публікація, яка особливо не сподобалася		Публікація не відзначена на летучці, але тобі найбільше припала до вподоби	
№ 19: «Солдате»		№ 19: «Impotentia coenidia»		№ 21: «Готель»		№ 21: «Державність мови, «Рідне село» і демократія»		№ 21: «А-а-а, це та Знаменка...»	
№		№		№		№		№	
Назва матеріалу		Назва матеріалу		Назва матеріалу		Назва матеріалу		Назва матеріалу	

ПРИМІТКА. Нагадуємо: треба вирізати талон, залишивши на ньому тільки

ти ті «пелюстки», які відповідають твоєму ставленню до публікації. Добре, якщо ти на-

дішеш листа одразу по одержанню газети — так буде зручніше і для тебе, і для редакції.

«Молодой коммунар» — орган Кировоградского областного комитета ЛКСМ Украины.

На українському мові.

НАША АДРЕСА:

316050, МПС,
вул. Луначарського, 36.
м. Кіровоград.

Телефони: редактора — 2-54-26; відповідального секретаря — 2-27-65; сенторів комуністичного виховання — 4-66-79; культури і моралі — 4-64-21; комсомольського життя й економіки — 2-04-84; учнівської і студентської молоді та військово-патріотичного виховання — 2-59-82; соціальних проблем — 2-29-92; фотолaboratorії — 4-94-94; оголошень — 4-28-96; коректорської — 3-61-83.

В. о. редактора
І. КУЦЕНКО.